

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemam:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vseh denarstev in vsebinskega nadzora na pravnike.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vrst za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačila naročila brez istodobne vplačila napočitnice se ne opla.

„Varnostna tiskarna“ telefon št. 68.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Klerikalci proti Srbom.

Za časa balkanske vojne je zmagalo med Slovenci spoznanje, da smo s Hrvati in Srbi pravzaprav le en narod. Že prej je dr. Krek na parlamentarnih tleh proglasil v imenu cele klerikalne stranke to načelo in gotova resnica je, da so ravno klerikalci največ storili za populariziranje te misli med priprostim narodom.

Razumni ljudje niso nikoli na kaj drugega mislili, kakor na združenje jugoslovanskih narodov v okviru avstrijskega cesarstva, to je, na združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki jih več kakor osem milijonov prebiva v naši monarhiji. Srbiji vedno nasprotna oficijelna politika avstrijske sicer ni uživala nikoli slovenskih simpatij, ampak iz tega še nihče ne more izvajati, da je pri nas sploh le en sam pameten človek mislil, da se bodo kdaj avstrijske jugoslovanske dežele združile s Srbijo. To je morda imel v mislih kak otročji fantast, drug pa nihče.

Osem milijonov Jugoslovancev nas je v avstrijskem cesarstvu, in če smo tudi razdeljeni po konfesiji in po pisavi, naše sorodstvo je vendar tako ozko, naše zblizanje in združenje tako naravno, da mu more nasprotovati samo nemški in madžarski imperijalizem. In če hočemo biti v dobrih stikih tudi z narodom v Srbiji, imamo čisto gotovo do tega ravno toliko pravice, kakor imajo Nemci pravico do stikov z narodom v Nemčiji, Italijani z narodom v Italiji, Poljaki z narodom na Ruskem in Nemščem.

Vemo, da obstoje med Avstrijo in med Srbijo velika nasprotja. Nastala so vsled aneksije Bosne in se tekom balkanske vojne razvila dalje. Toda mi nimamo niti najmanjšega vpliva na razvoj zunanje-političnih razmer, in se vanje tudi ne vtikamo. A če avstrijskih Nemcev od svojih bratov v rajhu ni razdelila niti vojska, ki je prinesla naši državi katastrofo pri Kraljevem gradu, če niti Solferino, niti Kustoca nista razdrla vezi med Italijani v Avstriji, zakaj bi mi ne mogli biti lojalni avstrijski državljani in ob enem prijatelji tudi tistega dela srbskega naroda, ki živi v lastnih državah. Obžalujemo napetost med Avstrijo in Srbijo in želimo, da bi se poravnala, ali zaradi te napetosti ni treba, da bi opustili svoje naci-

jonalno stremljenje po združenju vseh Jugoslovancev, kar jih živi v naši monarhiji.

To stališče so zastopali in propagirali klerikalci sami mnogo mesecev; z vneto in krepkim delom, in če so je sedaj zapustili, se je to zgodilo iz najbolj umazanih osebnih in strankarskih namenov.

Avstrijski prestolonaslednik je bil v Sarajevu umorjen. Zgodil se je zločin, ki ga z ogorčenjem obsoja ves svet in ga obsojamo tudi mi. Ni še dognano, ali je to delo posameznikov ali je to delo »velesrbske propagande«. Mogoče je tako eno kakor drugo. Bosanske razmere so neznosne in ženejo ravno srbsko prebivalstvo v obup. Na Dunaju se radi hvalijo, da so prinesli v Bosno kulturo. Mili bože, človek, ki pozna razmere, se mora smejati. Avstrija je po okupaciji nagnala v Bosno vse najbolj sumljive elemente, ki so tam doli sleparili in kradli in delali ljudstvu krivico, in če je zgradila nekaj cest in poslopij, je to storila z ljudskim denarjem. Poslala je pa v Bosno tudi fanatičnega Stadlerja, ki je davno zaslužil, da bi ga v kakem samostanu zazidali, in poslala je jezuita, med njimi razvpitega Puntigama, in si s konfesionalnim razdorom olajšala tlačenje Srbov. Sam dr. Kramar, ki je gotovo pravičen človek, je zadnjič v Pragi javno priznal, da je katoliški klerikalizem Srbe v Bosni pogajal v obup. Srbi so vedno delali na konfesionalno pomirjenje z Mohamedanci in katoličani, da bi tako jugoslovanski narod v Bosni prišel do večje veljave, klerikalci pa so to razdirali in netili nasprotja, da bi bili Srbi kar najbolj potisnjeni ob zid. Take razmere vzbujajo pač srd in odpor, in lahko je mogoče, da se je iz tega porodil odpor.

Mogoče je tudi, da je atentat sad »velesrbske propagande«, to se pravi, tistih ljudi, ki vodijo boj na svojo roko proti Avstriji, naj žive že v Bosni sami ali naj so se zatekli v Srbijo ali kam drugam. Manžini je tudi na svojo roko vodil veleitalijansko propagando.

Čisto gotovo pa je, da srbski narod za dejanje nekaterih posameznikov, pa naj jih bo deset ali sto ni odgovoren kakor se sedaj na Dunaju priznava, tudi ofic Srbija ni s tem atentatom v nobeni zvezi.

Opraviti imajo torej z dejanjem posameznikov, naj so že bili orodje kake vse obsodbe vredne propagande, ali naj so iz lastne inicijative storili ta zločin. Srbski narod tega ni kriv.

A kaj smo videli? Klerikalci so hoteli na srbskem narodu, na celem narodu maščevati storjeni umor. Klerikalci v Sarajevu so napadli Srbe, jim demolirali trgovine in stanovanja, pokradli so kar se je dalo in jih gospodarsko uničili. Tudi v drugih krajih v Bosni je bilo tako. Klerikalci v Zagrebu so poskusili ravno tako storiti, a niso mogli doseči uspeha in tudi klerikalci v Ljubljani bi bili radi posnemali izgled sarajevske Stadler-Puntigamove tolpe, da jim ni zmanjkalo poguma. In zakaj v Ljubljani? Tu ni Srbov, tu ni nikake srbske propagande, tu se le goji, a bolj akademsko kakor praktično misel vzajemnosti med Jugoslovani avstrijske monarhije in če je kdo v Ljubljani, ki gre še dalje, so to klerikalci, kakor priča njihova »Zora«.

V nedeljo so imeli klerikalci svoj shod v »Unionu« in namen jim je bil, da po hujškajočih besedah cesarju sramoto delujočega deželnega glavarja udarijo na svoje domače politične nasprotnike, jim napravijo kolikor mogoče škode in jih povrh še osumnijo, kakor da so v kakih zvezah s propagando, kateri je prestolonaslednik postal žrtev. Velikansko lopovstvo se je pripravljalo, a se je izjalovilo ob odločnosti ljubljanskega prebivalstva, ki je bilo pripravljeno, da katoliške napadalce s krvavimi glavami požene v beg.

Ta shod je pripravljala »Slovenec« z ostudnimi sramotenjji vsega srbskega naroda in zlasti srbske duhovščine, ki je povzdignila svoj narod in ga stoletja varovala pred turškim pritiskom, dočim je duhovščina na Kranjskem v zvezi s tujimi fevdalci tlačila, davila in ropala svoj narod. Sistematično sramotenje vsega srbskega naroda v »Slovencu« to je bila šele priprava za nedeljski nastop in za divji, sovraštva do vseh Srbov polni govor dr. Šusteršiča.

Ponedeljski »Slovenec«, ki prinaša ta surovi govor v znatno omiljeni obliki, ostane dokument sramote v zgodovini avstrijskih Jugoslovancev in kaže, da so klerikalci najgrj sovražniki zblizovanja avstrijskih Jugoslovancev.

Nikjer v celi Avstriji in Ogrski ni bilo takega shoda, nikjer niso čutili potrebe, na tak način izraziti svoje sožalje, kakor v Ljubljani. In tu je na svoj običajni brutalni način izražal svojo »žalost« tisti dr. Šusteršič, ki ga pokojni prestolonaslednik sploh ni mogel več trpeti.

»Žalna manifestacija« je bila samo firma, pod katero je dr. Šusteršič hotel sebe priporočiti v višjih krogih in sumničiti svoje domače nasprotnike.

Srbe je hotel priporočiti, sebe je hotel predstaviti kot nositelja drž. misli na slov. jugu in zato je na tako nečuvčen način hujskal, sramotil ves srbski narod in sramotil Srbijo.

Na ves srbski narod, zlasti na srbsko popovstvo je metal vso krivdo za atentat v Bosni. Naj le kdo prečita ponedeljskega »Slovenca«, pa bo videl, da mrgoli obdolžitev in grdenj srbskega naroda. Še srbskega imena jim ni več pustil, proglasil jih je za »takozvane brate« in grozil, da bodo slovenski fantje Srbom črepije razbili.

Poleg celega srbskega naroda, je dr. Šusteršič posebno sramotil srbsko kraljevino. Najmanj, kar se more od slovenskega politika pričakovati je to, da o slovenskih državah ne govori sovražno in zaničljivo, dokler ni njihova krivda dokazana. V slučaju atentata ni niti danes še najmanjšega dokaza, da je Srbija kako udeležena, niti sence takega dokaza ni, a vendar je dr. Šusteršič že v nedeljo na nezasiščen način grdil in sramotil poleg vsega srbskega naroda zlasti Srbijo.

Danes vidijo klerikalci, da na Dunaju nimajo nič smisla za njihovo klicanje na boj proti »takozvanim bratom« v Bosni in na Hrvaškem, niti ne proti Srbiji. Da hočejo v domači hiši red napraviti, je naravno in to vsakdo odobrava, ali Šusteršič-Frank-Horvat-Stradler-Puntigamove politike nečejo na Dunaju delati.

Nedeljski shod klerikalne stranke je padel v vodo in ne bo imel nobenega efekta. Pokazal pa je besno sovraštvo klerikalizma do srbskega naroda sploh in zlasti do avstrijskih Srbov. Nad osem milijonov Jugoslovancev živi v Avstriji, med njimi je več kakor tri milijone Srbov; večina Hrvatov je popolnoma enih misli s Srbi; Mohamedancev je 600.000. Ka-

ko naj bo v takih razmerah mogoča katoliška hrvaško-slovenska država. Že s to zahtevo je Šusteršič odrekel srbskemu narodu v Avstriji eksistenčno pravico; taka katoliška hrvaško-slovenska država bi imela že dan njene ustanovitve kal smrti v sebi.

Ne verjamemo, da bi bila cela klerikalna stranka zadovoljna s Šusteršičevim stališčem, vsaj čuje se, da je klerikalna inteligenca nad Šusteršičevim govorom skrajno ogorčena, da vidi v njem samo podlo spletko in izraz zaničljivega osebnega štreberstva ter grozi, da bo Šusteršiča strmoglavila. Seveda ne pridejo take zasebne izjave nič v poštev. Šusteršič je govoril v imenu stranke in vsa stranka je zanj odgovorna. S Šusteršičevim govorom je klerikalna stranka sama sebe izključila iz slovenske družbe in je sama sebi pritisnila pečat izdajstva na čelo.

Mi pa bomo, v stari zvestobi avstrijski državi, slej ko prej delali na zblizanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v naši monarhiji in za dobro in prijateljsko razmerje med Avstrijo in Srbijo, kajti mi tudi v težkih časih ne pozabimo, da smo Slovenci in Slovani.

Sveti Ligorij na delu.

Kako dež. odbor občine revidira in sodišča mistificira.

V odboru kostanjeviške mestne občine se nahajajo sedaj nožje, katere je dalo izvoliti duhovništvo. Župan je Ivan Colarič, posestnik v Orehovicah. Prejšnji odbor je bil, kakor so duhovniki pravili ljudem, liberalen. Zdajšnji odbor vodi kaplan Jožef Rogelj. Je še mlad duhovnik, a domišlja si, da vse ve in zna in da je toliko zveden in učen, da more vladati starejšim možem kmete in meščane. Ta Rogelj je brskal po senjnih zapisnikih prejšnjega takozvanega liberalnega odbora, da bi kaj našel, s čim bi mogel razodevati po duhovniškem časopisu krščansko ljubezen slov. duhovniškega katolika. Naš dež. odbor je dal preiskovati l. 1911. poslovanje prejšnjega liberalnega odbora. Revizija ni mogla najti kaj, le za leto 1906. ni bilo najti sklepa, da se je tajniku Gerloviču plačalo po čišala za 10 K in je dal Gerlovič 120 kron nazaj, katere je tedaj dobil. Ka-

LISTEK.

Arsène Lupin uide.

(Konec.)

Boj je bil kratek. Arsène Lupin se je komaj branil in Ganimard je ravnokar hitro, kakor ga je napadel, izpustil svoj plen. Njegova desna roka je visela onemogla, otrpla.

»Da ste se učili dju-jitsu na keju zlomil roko in imeli bi, kar zaslužite. Kako, vi, star prijatelj, ki ga cenim, pred katerim razkrivam prostovoljno svoj incognito, vi zlorablajte moje zaupanje! To je grdo... Kaj vam je pravzaprav?«

Ganimard je molčal. Ta beg, za katerega je bil po lastni sodbi odgovoren — mari ni bil on tisti, ki je s

ne bili govorili vi, uredil bi bil stvar tako, da bi bil govoril kdo drugi. Le pomislite, ali sem mogel dopustiti, da obsodijo Désiréja Bandruja?«

»Toda,« je mrmral Ganimard, »ste bili vi tam doli in ste to vi, ki sedite tukaj?«

»Jaz, vedno jaz, edino le jaz.«

»Je-li mogoče?«

»O, za to ni nikakor treba biti čarovnik. Zadostuje, da se, kakor je rekel dobri predsednik, pripravljate dvanaest let, da ste kos vsem eventualitetam.«

»Toda vaš obraz? Vaše oči?«

nazivati se Arsénom Lupinom, odtegniti običajnim zakonom prikazovanja in identitete. Prikazen? Moreš jo poljubno spremeniti. Mala podkožna injekcija parafina vam napne kožo ravno na izbranem mestu. Ocium pyrogallicum vas spremeni v mehkanca. Sok velike helidonije vas okraši z lišaji in turi, ki naravnost iz-

povešanju glave in sključenju hrbta v skladu s to krivino. Slednjič pet kapljic atropina v oči, da izgledajo plahe in begajoče, in igra je doljena.«

»Ne gre mi v glavo kako so stražniki...«

»Metamorfoza je napredovala polagoma. Niso mogli opaziti vsakodnevnih izpremembe.«

»Toda Bandru Désiré?«

»Živi v resnici. Ubog, nedolžen človek je, ki sem ga srečal lansko leto in njegove poteze so res mojim nekoliko podobne. Računal sem, da eno noč v Dépot, tako, da je skoro ob isti uri poslopje zapustil kakor jaz, in je bilo istočasno lahko ugotoviti. Zakaj, zapomnite si, treba je bilo, da najdemo njegovo sled, sicer bi bila justica sebi stavila vprašanje, kdo da sem. Kakor hitro pa sem ji vrget tega izvrstnega Bandruja, bilo je neizogibno, da je padla po njem in kljub

»In potem,« je nadaljeval Arsène Lupin, »imel sem v rokah velepomembni atout, ki sem si ga ustvaril od prvega početka: gotovost, s katero je vsakdo pričakoval moj beg. In zdaj pride tista debela zmota, v katero ste padli vi in drugi v tem strastnem boju, ki sva ga započela justica in jaz, in v katerem je šlo za mojo prostost: vi ste še enkrat domnevali, da delam s trobentami in da sem po svojih uspehih omamljen kakor kak mlčekzobi mladič. Jaz, Arsène Lupin, pa taka slabost! In prav nič manj kakor v zadevi Cahorn si niste rekli: vsi vnaprejšnji verjeti na ta beg, da je bila to verska resnica, absolutus, prepričanje in kakor solnce jasna stvar. Vse to pa, ker sem jaz tako hotel. Arsène Lupin uide, Arsène Lupin se svojega procesa ne udeleži. In ko ste vstali vi in rekli: »ta človek ni Arsène Lupin,« moralo bi se zgoditi le nadnaravnim potom, da ne bi bil cefi

se nad menoj ne v misli, da nisem Arsène Lupin, kakor ste storili vi in drugi, ampak v misli, da morem biti Arsène Lupin, in kljub vsem mojim previdnostim bi me bili poznali. Toda jaz sem bil miren. Po logičnih in psiholoških zakonih ni nikdo mogel priti na to priprosto misel.

Naenkrat je prijel Ganimarda za roko. »Čujte, Ganimard,« je del, »pri- znanje, da ste me osem dni po naj- nem razgovoru v ječi Santé pričako- vali ob štirih doma, kakor sem vas prosil?«

»In vaš kazniški voz?« je vedel, da je ta poskuš, razun če mi pride na pomoč cela vrsta izjemnih okolištin, neizvedljiv. Koristno se mi je zdelo le toliko, da izvedem ta poskušeni beg ter skrbim za to, da se zanj kolikor le mogoče izve. Čim sem prvi beg drzno zasnoval, bil mi je uspeh naslednjega v naprej zagotovljen.

kor pa je v pravdi, o kateri se bo zdaj pisalo, priča Hočevar povedal, je tedanjí župan Globočnik v seji rekel, da se naj poviša plača tajniku za 10 K na mesec, pa on nič ne zahteva za svoje poslovanje, za katero mu je bilo toliko določeno. Ker Gerlovič ni bil navzoč pri tozadnem sklepanju, ni vedel, kako se je povišanje plače zgodilo, povedalo se je le, da se mu je zvišala plača in je tedanjí župan Globočnik v proračun zapisal za plačo tajnika 960 K in zbrisal številko 840 K. Revizor je k tem zapisal v svoje poročilo:

»Določitev plač občinskim uslužbencem pristoji le občinskemu odboru, ravno tako torej tudi zvišanje plač, na to se opozarja županstvo vsled tega, ker se je prejšnjemu občinskemu tajniku zvišala plača brez kakšnega sklepa občinskega odbora, tako da je moral tajnik kasneje vrniti več prejeto plačo.«

Kaplan Rogelj je tudi v zapisnikih seji lib. odbora našel, da se je enkrat plača tajniku Gerloviču povišala na 100 K in v drugi seji zopet znižala na 80 K. Našel je pa tudi, da je Gerlovič izjavil, da ne bo delal za 80 K in da je odbor na to v seji 27. novembra 1909, sklenil in se je v zapisniku to izrecno zapisalo, da dobi Gerlovič za leto 1909, naknadno 100 kron na mesec.

To je dalo temu mlademu katoliškemu povod, da je poslal »Domoljubu« 5. marca 1914 dopis, v katerem očita Gerloviču, da si je prisvojil več plače 1143 K in prejšnjemu županu Bučarju, da je malomarno ravnal z občinskim premoženjem. Na to je svojemu pokornemu županu Colariču kaplan to stvar po svoje razložil in ta je poslal listu: »Glasilo kmetijske županske zveze«, katero urejuje dr. Pegan — vprašanje, kakor ga je kaplan sestavil, kako ravnati v tem slučaju, da se dobi denar nazaj. Urednik je odgovoril v obč. upravi županstvu v Kostanjevici, da se da tožiti za vrnitev več prejete plače 1143 K proti tajniku in eventualno tudi proti prejšnjemu županu civilno, pa naj se županstvo prej uveri, ako se ni izrecno sklenilo povišanje plače Gerloviču, ali se je postavila dotična vsota v proračun dotičnega leta; urednik dr. Pegan je v tem odgovoru tudi izrekel, da se ne ogreva za to pravdo. — Po mnenju kaplanovem je pa dr. Pegan le sluga duhovništva in njegovo mnenje nima nobenega pomena, ako je protivno mnenju tonzuranega katolika in še tako mladega, kakor je ta »gospod Jožec«.

Kaplan je zdajšnjega župana Colariča pripravil do tega, da se je podal v boj proti Gerloviču. V seji obč. odbora dne 29. marca 1914 je, ne da bi dal to stvar prej na dnevni red, pravil obč. odbornikom, da je Gerlovič jemal v letu 1909 preveč plače za 1143 K, in to brez vednosti tedanjega obč. odbora in vprašal odbornike, ako se naj toži Gerloviča. Prebral jim je navedeni odgovor »Obč. uprave« na njegovo vprašanje, prebral citirani odstavek revizijskega poročila z dne 23. oktobra 1913, ki se je dostajal gori navedene povišane, pa pomotoma po Gerloviču vrnjene plače 120 K. Na to sta župana opozarjala dva odbornika, naj bo pazljiv v tem vprašanju; »prejšnji odborniki so bili bolj prebrisani, kakor mi, eden bolj, kakor mi vsi,« — je rekel eden in drugi v istem smislu. Sklenilo se je: Odbor soglasno sklene, da se ona plača, ki jo je jemal brez vednosti občinskega odbora

bivši tajnik Gerlovič po pooblaščenem županu iztirja. — Gerlovič je zvedel za ta sklep in je tožil po dr. Slancu župana Iv. Colariča zaradi žaljenja časti, storjenega po očitani, da je jemal brez vednosti prejšnjega obč. odbora nekaj plače preveč. Tedaj je imel Gerlovič tudi nekaj obč. denarja opravljati in si je sam izplačeval plačo. Obravnava je bila na to obtožbo pri kostanjeviškem sodišču dne 30. maja 1914. Župana je zastopal dr. Žitek, odvetnik v Novem mestu. Sodnik je svetoval, da se stranki poravnata, zagovornik Colariča je poravnavo odklonil in to tudi na drugi obravnavi. Na prvi obravnavi je obtoženi župan priznal, da je storil navedeno očitjanje, da pa je bil k temu primoran, ker ga je dež. odbor vprašal, ako je že tožil Gerloviča in je nastopil tudi dokaz resnice svoje obdolžitve. Predlagal je tudi, da se zaslišijo odborniki o tem, kako se je seja vršila, da se preberejo nekatere listine obč. urada itd. Sodnik je po dolgem protokoliranju obtoženčevega zagovora, ki ni bil vedno isti, razpravo prekinil. Na tej razpravi je zahteval dr. Slanc, da naj sodišče zahteva, da predloži obdolženec isto pismo dež. odbora, ki ga pozivlja, da naj toži Gerloviča na plačilo preveč vzete plače. Sodnik je to storil; župan je odgovoril, da nima tistega pisma, da ga je zgubil, da ga pa je pokazal prejšnjemu županu Francetu Keržičniku. Dr. Slanc je nato prosil, naj se zaprosi dež. odbor, da naj isti pošlje koncept dotičnega pisma. Na to je župan odgovoril, da je bilo dotično pismo nemara privatno pisano od kakšnega dež. odbornika, ali koga drugega pri dež. odboru. Izjavil je nadalje, da tistega pisma ni prebral obč. odboru dne 29. marca 1914 na seji, ampak le odgovor na njegovo vprašanje v »Obč. upravi« in revizijsko poročilo dež. odbora.

Taj obravnava je prisostvoval kaplan Rogelj, poslušal, kako je kaka priča govorila in hodil ven iz sobe na hodnik, kjer so bile ostale priče in tako vodil vojno proti Gerloviču tudi v sodišču. Spoznal je, da ni dobro, da priče izpovedavajo, da je obtoženi župan v seji govoril, da je Gerlovič »brez vednosti prejšnjega odbora« jemal preveč plače, — in res so potem nekatere priče izjavile, da lahko pod prisego potrdijo, da župan na seji teh besed ni govoril. — Ali smola, potrdilo pa so te besede začetkom zaslišane priče in tudi na predlog zagovornika Colariča zaslišani zdajšnji tajnik je povedal, da mu je sklep diktiral župan.

Vsled Rogeljevega nagovarjanja je pisal župan še pred obravnavo, 24. maja 1914 dež. odboru, da ima pravdo in prosil pomoči, poduka. — Deželni odbor je odpisal 31. maja županstvu: Z ozirom na županovo — na deželni odbor naslovljeno pismo z dne 24. maja t. l. v zadevi plače občinskega tajnika, na koje se mu je že poslal odgovor od strani uredništva »Občinske uprave«, — se pošilja županstvu v pregledu tudi prepis turačnega razpisa z dne 23. oktobra 1913, št. 119 de 1912 z naročilom, da čimprej poroča o odpravi pri reviziji ondotnega občinskega urada opaznih nedostatkov.

Od deželnega odbora kranjskega.

v Ljubljani, dne 31. maja 1914.

Za dež. glavarja: Dr. Pegan m. p.

Županstvu v Kostanjevici.

»Jaz in ona sva eno. Morem si prisvojiti poljubno pisavo.«

Ganimard se je zamislil za trenutek in odvrnil:

»Kako je mogoče, da v antropometričnem uradu takrat, ko so posneli Bandrujevo sled, niso zapazili, da se ista zлага z ono Arsena Lupina?«

»Sledi Arsena Lupina sploh ni!«

»Kaj pravite!«

Ali pa je vsaj potrjena. To je vprašanje, ki sem je natanko proučeval. Bertillonov sistem določuje predvsem vizuelni popis — in ta, kakor vidite, ni nezmožljiv — potem pa popis po merah, mero glave, prstov, ušes itd. Temu nasproti se ne da nič napraviti.

»Torej?«

»Torej je bilo treba plačati? Že pred mojim povratkom iz Amerike je neki uradnik prejel toliko in toliko, da je v prvi popisi list vpisal napačne mere. To zadostuje, da pride celi sistem s pravega pota in da vodi ta sled v ravno nasprotni smeri tiste, kamor bi moral dovesti Bandrujev popis, se torej ni mogel zlagati z onim Arsena Lupina.«

Zopet je nastal molk, potem je vprašal Ganimard:

»In kaj boste sedaj počeli?«

»Sedaj,« je vzkliznil Lupin, »se hočem odpočiti, podvreči se kuri, da se zredim in pridem polagoma zopet do svojih moči. Sicer je prav lepo,

biti Bandru ali kdo drugi, menjavati svojo osebnost kakor srjaco, in si poljubno voliti svoje lice, svoj glas, svoj pogled, svojo pisavo. Toda zgotovi se, da končno tu samega sebe ne spoznam več, in to je zelo žalostno. Zdaj imam ravno take občutke kakor tisti človek, ki je izgubil svojo senco. Hočem se samega sebe zopet poiskati in najti.«

Hodil je sem in tja. Nekako zmračilo se je. Postal je pred Ganimardom.

»Mislim, da si nimava ničesar več povedati?«

»Pač,« je odgovoril nadzornik, »vedel bi rad, ali boste odkrili resnico o svojem begu... Zmota, ki sem jo zakrivil...«

»O, nihče ne zve, kdaj za to, da je bil Arsena Lupin tisti, ki so ga izpustili. Meni je mnogo preveč na tem ležeče, da zberem okoli sebe kolikor mogoče skrivnostno temoto, da ne vzamem temu pobegu njegovega, skoro čudežnega značaja. Tudi vam se ni bati, moj dobri prijatelj, in z bogom! Obedujem zvečer v mestu in imam komaj še časa, da se preoblečem.«

»Misli sem, da si že zelo želite počitka?«

»Žalibog, imam toliko družabnih dolžnosti, ki se jim ne morem odtegniti. Počitek se prične jutri.«

»Kje boste torej obedovali?«

»Na angleškem poslanstvu.«

in poslal s tem pismom prejšnjemu revizijskega poročila z dne 23. okt. 1913, katerega prvo točko smo gori dobesedno navedli. Tega prepisa ni bilo treba, ker je imelo županstvo original že od oktobra 1913. Ta original je županstvo položilo na prvi obravnavi k spisom in zvezek »Občinske uprave«. Pri drugi ni bilo več tega poročila v sodnih spisih. — Sodišče je po prvi obravnavi zaprosilo dež. odbor, naj mu pošlje koncept istega pisma, o katerem je govoril obtoženi župan Colarič, v katerem je baže dež. odbor izpodbujal županstvo mestne občine kostanjeviške, da toži Gerloviča na plačilo preveč prejete plače. Slavni dež. odbor — seveda kranjski — je poslal sodišču na njegovo prošnjo, da vpošlje koncept urgenčnega pisma, sledeči odgovor:

»1. Določitev plač občinskim uslužbencem pristoji le občinskemu odboru, ravno tako torej tudi zvišanje plač, na to se opozarja županstvo... vsled tega, ker se je prejšnjemu občinskemu tajniku zvišala plača brez kakšnega sklepa občinskega odbora, tako da je moral tajnik kasneje vrniti več prejeto plačo.

Deželni odbor smatra za ob sebi umevno, da je bivši občinski tajnik dolžan povrniti občini oni znesek preveč prejete plače, ki se mu je izplačal brez pravomočnega, predidčega sklepa občinskega odbora, ker župan po postavnih določbah nima pravice, samolastno zvišati plače občinskim uslužbencem.«

Opomnimo, da se v originalu in s pismom 31. maja 1914. županstvu poslanem prepisu revizijskega poročila nahaja glede tajnikove plače le gori navedeni odstavek, v odgovoru na sodniško prošnjo pa je dostavljen stavek: Deželni odbor smatra itd. in kar je posebno značilno, oba odstavka: Določitev plač občinskim uslužbencem itd. in novi odstavek: Seveda odbor smatra itd. sta zamejčena z ušesci... Dež. odbor je hotel sodišču sporočiti, da posebnega urgenčnega pisma ni pisal, pač pa da se je izdala ondotnemu županstvu na podlagi izvršene revizije odredba, katero je citiral, kakor navedeno. Ob enem je pa pisal dež. odbor tudi županstvu pismo, v katerem mu naznanja, kaj je odgovoril sodišču, citiral ves gori navedeni odgovor, v tem citatu pa napravil ušesca... »le pri odstavku, ki se tudi nahaja v revizijskem poročilu 21. oktobra 1913.«

»1. Določitev plač občinskim uslužbencem pristoji le občinskemu odboru, ravno tako torej tudi zvišanje plač, na to se opozarja županstvo vsled tega, ker se je prejšnjemu občinskemu tajniku zvišala plača brez kakšnega sklepa občinskega odbora, tako da je moral tajnik kasneje vrniti več prejeto plačo.«

Na drugi strani tega županstvu namenjenega pisma je dež. odbor zapisal: »Pošilja se županstvu občine v Kostanjevici na znanje. — O izidu pravde naj županstvo svoječasno poroča. Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dne 15. junija 1914. — Za deželnega glavarja: Podpis nečitljiv.«

To naj si cenj. bralec zapomni, slav. kranjski dež. odbor je neresen in čeno poročal sodišču v tem oziru, da je revizijskemu poročilu dal dostavek, ki bi pral obtoženca, ki je Gerloviča obdolžil nečastnega dejanja in tudi ta dostavek postavil v izpravo za sodišče pod ušesca... »kakor bi bil ta drugi odstavek že v konceptu revizijskega poročila z dne 23. oktobra 1913. Poslati pa je imel, ako je imel koncept urgenčnega pisma, ta koncept in če ga ni imel, moral, ko je hotel pošteno poročati, pisati, da ga ni nikdar izdal.

Zdaj se ve, zakaj je izginil original revizijskega poročila iz sodnega akta. To pismo je prišlo Gerloviču v roke. Je Bog tako hotel. Prišlo je 4. julija 1914. do druge obravnave. Zopet je učil naš učenec sv. Ligorija krščanski nauk tega jezuita-svetnika, na obravnavo ga pa ni bilo. Obtoženi župan se je na tej obravnavi delal celo neumnega, trdil je, da ni poslal navedenega vprašanja uredništvu »Obč. uprave«, on trdi, da mu je dotična »Obč. uprava« prišla šele v mesecu marcu 1914 v roke, on trdi, da ni podpisal sejnega zapisnika z dne -9. marca 1914, on trdi, da revizijskega poročila ni prej dobil v roke, kakor pri seji dne 29. marca 1914, da je smatral odgovor v »Obč. upravi« kakor naročilo dež. odbora, da naj toži Gerloviča, da mu je prejšnji župan Keržičnik razkazal zapisnike, v katerih se je sklepalo o tajnikovi plači in blagajniško knjigo, da ga pa ta ni na zapisnik 27. novembra 1909. opozarjal, v katerem se je povišala plača tajniku na 100 K in da se mu naknadno ista izplača za leto 1909; — ta župan mestne občine kostanjeviške na drugi obravnavi trdi, da nič ni vedel, nič ni storil iz svojega nagiba, tajnik mu je v roke dal, kar je bilo predlagati.

V daljšem spisu, ki ga je zagovornik župana dr. Žitek vložil pred drugo obravnavo, pa trdi župan, da je bral zapisnik z dne 27. nov. 1909, v katerem je tedanjí obč. odbor sklenil Gerloviču zvišati plačo na 100 K. Na drugi obravnavi je obtoženi župan vse tajil, kar je na prvi priznal. Tudi druga obravnava je podajala jezuitu sv. Ligoriju v nebesih dosti veselja. Zdaljšnjega tajnika je zagovornik obtoženega hudo trpinčil, vse mogoče in nemogoče je zahteval od tega reveža, ki ima 60 K mesečne plače. Franc Kržišnik je pa povedal, da je bral letošnjo zimo list, na katerem je bil orel kranjskega deželnega grba, na katerem se je župan v par vrstah pozival, da naj poroča, ako je Gerlovič že vrnil preveč vzeto plačo. Kdo je pa bil podpisan, pa mož ni vedel.

V pozni uri je sodnik razglasil razsodbo, s katero je krivim spoznal obtoženega župana prestopka proti varnosti časti.

Ta pravda je zanimiva: Ona nas uči, da postanejo naši kmeti nepošten, ko sobojujejo z našimi duhovniki baže za koristi kmeta, v resnici pa za koristi svojega farovža; ona nas uči, da v pravadah duhovniških strankarjev sv. Ligorij verski nauk uči, ona nas uči, da ima sv. Ligorij v dež. odboru kranjskem svojo posebno leco za predavanje svojih naukov, ona nas uči, da bo, če pojde tako dalje, naše kmetstvo ljudstvo hudo trpelo na svojem poštenju, pa tudi meščanski ljudje, ki se udinjajo slov. farovžu.

Slavni dež. odbor kranjski, ta pravda razodeva čast vojvodine Kranjske, kakor je veliki kranjski patriot Valvasor ni imel v mislih. Prosimo vas farške člene tega odbora, imejte usmiljenje z ubogim slov. ljudstvom, varujte mu poštenje, ko drugega dobrega nima dosti, ne kvarite mu ga vi sami ne; bodite nekaj vsaj moža! — Prositi moramo, ker zdvijani so nekateri že tako, da jih moremo le še s prošnjo klicati nazaj k poštenosti, morebiti kaj izda prošnja. In slišite, kar sta povedala dva kmeta odbornika sedanjega kostanjeviškega občinskega odbora pred sodnijo, da so bili prejšnji »liberalni« odborniki bolj prebrisani, kakor sedanjí, katere je izbratiralo duhovništvo, eden tistih bolj, kakor vseh 30 zdajšnjih. Po vsem svetu se volijo v javne zastope in pred vsem v občinske odbore moške izmed najpametnejših vse občine, na Slovenskem pa naj zadoščajo manj pametni. Obč. odbori imajo sklepati o gmočnih in duševnih vprašanjih občanarjev. Ali naj bo slovensko najneumnejše in gmočno najrevnejše ljudstvo v Avstriji?

Odsek za socijalno zavarovanje.

V včerajšnji popoldanski seji je odsek za socijalno zavarovanje končal svoje delo. Poslanec Kratočvir se je pritoževal, da od 52 odsekovih članov 8 članov sploh ni prišlo k sejam, niti se ni opravičilo. Koncem seje so se izvršile še nekatere nebitvene izpremembe v tekstu. Zavarovalnice za rudarje je treba v isti meri decentralizirati, kakor je bilo to sklenjeno glede zavarovalnic proti nezgodam pri železničarjih. Sklenjena je bila tudi resolucija, ki pozivlja vlado, da naj nemudoma predloži zakonski načrt glede zavarovanja mornarjev. Za poročevalca v zbornici je bil imenovan dr. Krek.

Hrvatski sabor.

V včerajšnji seji hrvatskega sabora je kritiziral poslanec Hrvoj proračun in nagodbo z Ogrsko. Govoril je tudi proti dualizmu, češ monarhija je od leta 1848. naprej doživela že mnogo izpremembe ustave, pa vendar še ni poginila, prenesla bo torej tudi še eno izpremembo. Poslanec Roje hrvatsko-srbske koalicije je repliciral, da je treba na Hrvatskem politike, ki gre s Srbi roko v roki. Hrvatska se mora razviti v središče Jugoslovanov. Poslanec Pribičević je med drugim ostro kritiziral izgrede frankovcev, ki morejo le škodovati Hrvatim in Hrvatski. Obračal se je tudi proti trditvi, da koalicija ne predlaga saboru koristnih zakonskih načrtov. To je stvar vlade, koalicija pa bo skrbela, da se bo tudi to zgodilo. V popoldanski seji je bil proračun od večine v prvem branju sprejet nakar je sledila specijalna debata.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je predložil naučni minister Jankovich predlogo o zgradbi narodnega gledališča v Budimpešti.

ki bo stala 4.200.000 K. Rešilo se je nadalje še nekaj manjših predlog, ki se izročijo sedaj magnatski zbornici.

Koncem včerajšnje seje so bile podane sledeče interpelacije: Posl. Szmercsany je vprašal ali se hoče vlada maščevati zaradi »velikosrbske propagande« in jo v bodoče preprečiti. Sledila je interpelacija grofa Apponyja zaradi pogrebnih svečanosti. Končno je stavljal grof Juli Andassy sledeča vprašanja: Kako se je vlada drznila pri znanih javnih razmerah dopustiti obisk prestolonaslednika v Bosni, še celo na srbski narodni praznik? Zakaj pa se potem niso storile primerne varnostne odredbe? S čim se opravičuje dejstvo, da je prestolonaslednik po prvem atentatu nadaljeval svojo pot? Kako veliko je protisrbsko gibanje v Bosni in Hercegovini? Ali je res, da je srbsko prebivalstvo trpelo veliko škodo in če je to res, kako se je moglo zgoditi, da se gibanje ni takoj zadušilo? Ali je doslej še nedementirana vest, da vodijo niti zarote v Belgrad, resnična? Če je to res, kako bo vlada skrbela za to, da bodo krivci kaznovani in kaj namerava vlada storiti, da prepreči, da se v bodoče snujejo zarote proti najvišjim zastopnikom vlade in proti notranjemu ustroju države.

Odgovor ministrskega predsednika.

V svojem odgovoru na interpelacije poslanca grofa Andassyja je izjavil ministrski predsednik, da se vojaške priprave niso storile. Tudi ni vzroka za izpremembo sistema. Storili se pa bodo energični koraki, da se velikosrbska propaganda uduši, zlasti šole bodo stalo pod strogim nadzorstvom. Ministrski predsednik je govoril še dolgo. Njegova izvajanja prinašamo na drugem mestu.

Po atentatu v Sarajevu.

Skupni ministrski svet.

O skupnem ministrskem svetu prihajajo podrobnosti le počasi v javnost. K našim včerajšnjim poročilom posnamemo iz dosedanjih brzojavk še sledeče: Ministrski svet je sklenil obsežne odredbe, da prepreči centrifugalne težnje nekaterih narodov (?) v monarhiji. Zato se bo državna policija močno pomnožila. Specialno za Bosno je izid preiskave za bosansko vlado naravnost uničujoč. Dognalo se je, da stoji deželni uradniki, železničarji, učitelji in duhovniki popolnoma pod vplivom velikosrbske ideje in da so v tem zmišljili tudi agitaciji. Te agitaciji bodo sedaj zdrobili glavo.

Atentat.

Kakor poročajo iz Sarajeva, je preiskava z absolutno gotovostjo dognala, da so gotovi beogradski krogi težko kompromitirani, kar je baže tudi glavni vzrok, da se o poteku preiskave ničesar ne izve. Kakor se je izrazil neki visoki državni funkcionar, je zavzela preiskava značaj državne akcije velikega zunanje-političnega in mednarodnega pomena. Kakor se je že poročalo, je bil aretiran tudi trgovec Jovanović v Tuzli, pri katerem so se zbirali atentatorji in pri katerem so shranili tudi bombe. Med aretiranimi se nahaja tudi neki Hrvat, 18letni Krajinović, in neki muzliman iz Trebinja.

Obrekovanje.

Berlinski »Tageblatt« je baže izvedel, da je izvršila policija pri več srbskih dijakih hišne preiskave ter zaplenila mnogo knjig. Policijsko predsedstvo je dobilo baže že meseca aprila t. l. obvestilo, da obstoja v Berlinu srbsko-slovenski komite, ki si je nadel kot nalogo propagando dejanja.

Demonstracije na Hrvatskem.

Ban baron Skerlecz je izdal na vse oblasti odredbo, v kateri jih pozivlja, da store z ozirom na delstvo, da trajajo v nekaterih krajih demonstracije naprej in da so zavzele tako obliko, da ogrožajo javni mir in red, vse potrebno, da se prepreči napadi na osebe in na last. Prebivalstvo je opozoriti, da bo vsak, ki se v tem oziru pregreši, strogo kaznovan in bo mora povrniti škodo.

Srbski listi.

Belgradska »Tribuna« piše pod naslovom: »Ogrozdejava v Bosni« sledeče: Po poročilih ljudi, ki so pribežali sem, so oblasti v celi deželi ustvarile tako situacijo, da je upravičena bojazen, da bodo iskale ljudske mase odstraniti ta pritisk s splošno revolucijo. K temu bo pripomoglo tudi delstvo, da v mestih počiva ves promet, da narašča brezposelnost in se bliža vedno bolj lakota. »Piemont« poroča, da se pripravljajo muzlimani

na pokol kristjanov. »Balkan« priobčuje pod naslovom »Bartolomejska noč v Sarajevu« poročila iz Bosne ter se zavzema za splošen bojkot vseh, v Srbiji živčih Avstrijcev. »Samouprava« skuša pomirjevalno vplivati ter piše: Po dogodkih, ki so sledili atentatu, so stori nekateri srbski listi napako, da so v naravnem in upravičenem obsojanju teh strašnih dogodkov pričeli celo atentat sam upravičevati. Če odobravajo atentat, morajo logično odobravati tudi njega posledice. Upati je, da se ta napaka ne bo ponovila. List pravi, da srbski listi ne smejo slediti nekaterim avstrijskim in ogrskim časopisom, ki izkoriščajo ostudni atentat za obrekovanje, grožnje in žalitve napram Srbiji, s čimer izzivajo grajo vsega civiliziranega sveta. Po naročilu srbskega ministrskega predsednika Pašiča so se zbrali zastopniki vseh belgradskih listov v notranjem ministru, kjer so jih skušali pregovoriti, da ublaže svoje pisanje proti Avstro-Ogrski. Vlada je baje zagrozila celo z represalijami, če se listi ne pokore.

Bojkot avstrijskega blaga.

Predčerašnjem se je zbral v Belgradu komite srbskih trgovcev, da se posvetuje o bojkotu avstrijskega blaga. Splošno se je naglašalo, da z ozirom na izgube v zadnji vojni ne gre začeti takoj z bojkotom. Komite je sklenil, da se obrne do trgovske zbornice in da se bo potem ravnal po njeni odločitvi. Kljub temu je že več trgovcev odklonilo potnik in agente avstro-ogrskih trgovcev z izjavo, da so se preskrbeli že pri nemških in italijanskih firmah. Več potnikov iz Milana je dobilo velika naročila.

Revolucija v Albaniji.

V Draču.

V Draču je vroče. Vroče je po navadi poleti sicer povsod. Pa mi tudi ne mislimo na ono gorkoto, ki jo nam daje sonce. V Draču je še drugače vroče, posebno vroče pa je knezu. Po razočaranju, ki ga je knez doživel, ko je zapazil, da je ves njegov vojni zaklad skopnel, je stopil k svoji ženi kneginji, obrisal si je pot in spregovoril pomenljive besede: »Ljuba žena! Vroče je.« »Vroče je!« je odgovorila ona kot poslušna žena. Potem se je zamislila in naenkrat se ji je zasvetil obraz. »Ljubi mož! Rada bi šla v kako kopel. Helgoland, Wismar, Scheweningen, Odensee, — našla je vse morske kopeli v Nemčiji, na Švedskem in bog ve kje. Pod drugimi okolščinami bi bil padel knez v omedlevalo. To pot pa se je hrabro držal. Potegnil je svoj mošnjiček in začel šteti. Našel je nekaj tolarjev in pri tem računal. »Premalo ho, ljuba moja žena. Do Trsta imaš prosto vožnjo z avstrijsko vojno ladjo, če to dovoli angleški admiral Troubridge. No če boš zelo varčna in se boš peljala v tretjem razredu in vedno le s poštnim vlakom, prideš lahko v Bukarešto k stricu. Ta bo že skrbel potem za naprej. Saj kralji imajo vedno denar. Vidiš v vladarskih hišah je kakor v trgovini. Tu imamo velevladarje, to so cesarji, potem pridejo kralji, in končno knezi. Tam imamo veletrgovce, dobro podkovane trgovce in branjeve. Le pojdi ljuba moja žena.« In kneginja je šla prosit angleškega admirala za avstrijsko ladjo. Dvakrat je omedlela, tretjič ni bilo več treba, ker je bilo že admiralu vroče in se je udal: »Pa naj bo.« Tako se je zgodilo, da je dobila kneginja dovoljenje, da se odpelje v Bukarešto. Ali se je že odpeljala, še ni znano. Če se še ni odpeljala, je še v Draču. V Draču se godi kakor drugod, domači hodijo ven na letovišča in tuji prihajajo. Malisorom je bilo tudi prevroče, zblali so se tudi mrlice in so šli. Prostovoljci iz Berlina in z Dunaja pa prihajajo. Dolgo se ne mislijo ustaviti v Draču na svoji poti v oni svet. Knez Viljem pravi, da bo šel v Skander. Iskali smo v Andreevem zemljevidu, če nimajo morda kje v Nemčiji kakega Skadra, pa ga ni. Da bi hotel iti na letovišče v albanski Skander, se nam pa ne zdi verjetno, ker je tam za njega ravno tako vroče, kakor v Draču. Najbrže bo to tiskovna pomota in se naj namesto »Skander« glasi »Skager Sjö«, ki leži na Švedskem. No saj bomo videli. Tudi Esad paša, ki se mudi sedaj v Parizu, je v posebno odkritosrčni uri povedal, da je za kneza Viljama bila ura ločitve. No, kar se tiče govoric, da bo morda on kandidiral na albanski prestol, je povedal, da na to ne more misliti, ker vesile ne bodo nikdar v zadregi najti kakega kandidata, ki bo imel kakor knez Viljem vse zmožnosti za albanski prestol. To mu verjamemo. Vstaja se nočejo vojskovati, dokler žanjejo, zato se v Draču za zabavo kollejo med seboj. Neki Albanec je bral v Leibžurnalu

dunajskih Plattenbrüderjev, ki ga je nekdo prinesel s seboj, kako se je zabaval Tomšič na zvoniku v bližini Dunajskega novega mesta, ter je sklenil, da stori ravno tako. Vzel je s seboj štiri puške in se zaprl v neko hišo, odkoder je začel streljati. Seveda so proglasili tudi njega za norca. Pravijo pa, da ni imel toliko sreče, kakor njegov kolega Tomšič in da so ga zaprli zaradi poškodbe tuje lastnine.

Knez, Avstrija in Italija.

Rimska lista »Tribuna« in »Giornale d'Italia« poročata soglasno iz Drača sledeče: V najbližji okolici kneza priznavajo, da se je kneginja z otroci že odpeljala na letovišče v inozemstvo in da se ne bo več vrnila. Gospodstvo kneza Wieda, ki formalno še obstaja, je v resnici, če se ne zgodi čudež, mrtvo in pokopano. Te dni bo knez izročil vso svojo oblast kontrolni komisiji in se odpovedal prestolu. V merodajnih avstrijskih in italijanskih krogih pripominjajo k temu, da sta Avstro-Ogrska in Italija moralno zavezani pošteno podpirati prizadevanje kneza, da organizira vojsko, na katero bi lahko opiral svojo avtoriteto. Avstro-Ogrska in Italija ne bosta pustili kneza pasti, dokler misli, da more še vztrajati na svojem mestu. Rumunska vlada je sicer odklonila od Avstro-Ogrske in Italije zaprošeno pomoč, mogoče pa bo prišlo do drugih predlogov. Trenutek je kritičen, položaj kneza prav resen in mučen, vendar pa še ne obupen.

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 8. julija.

Župan g. dr. Ivan Tavčar otvoril sejo ob 6. zvečer. Overoval je ista, kakor včeraj. Na novo sta se oprostila občinska svetnika gg. Srebot in Elbert. Župan podeli občinskemu svetniku g. Lillegu besedo, da utemelji svoj nujni predlog, da se imenuje bodoče nabrežje od Franciškankega mostu do Hradekega mostu »Nadvojvode Frana Ferdinanda nabrežje«, kar občinski svet soglasno sprejme. Predsedstvo prevzame nato podžupan g. dr. Karel Triller.

Župan g. dr. Ivan Tavčar utemeljuje nujnost svojega predloga glede ustanovitve mestnega pogrebnega zavoda. V principu je občinski svet ustanovitev tega zavoda že sklenil. V eni sami seji pa se to delo ne bo dalo izvršiti. Treba je odobriti statut novega zavoda, treba urediti cenik in ceremonijel ter izdelati organizacijski načrt. Tako velikega operata ni mogoče izvršiti v tako kratkem času. Tudi bo treba razmnožiti ves material, da se občinski svetniki o njem podrobno poudče. To ne bo mogoče izvršiti prej, kakor v eni prvih sej po počitnicah, stvar pa bi se s tem nepotrebno zavlekla, če bi se odložila do takrat. Danes se lahko že prične z delom na podlagi fakt, o katerih občinski svet že danes lahko sklepa. Posojilo 200.000 K za to podjetje je dovoljeno in lahko plačamo že prvi obrok Doberletu. Odsek se je tudi pridružil mojemu mnenju, da naj se čim prej mogoče prične s poslovanjem. Faktično je mogoče izvršiti le pogodbo z Doberletom, ker je tu že jasna podlaga za sklepanje pogodb. Nemogoče pa je še prevzeti zavodov g. Turka in g. Rojine v Spodnji Šiški, glede katerega zadnjega se tudi zahteva, da se njegov zavod prevzame. Pametno je tudi, da prične mestna občina od začetka v bolj ponižnem obsegu najprej s tem, kar more nuditi Doberletov zavod. Začne naj se poslovanje najkasneje s 1. avgustom, tako da bo s septembrom zavod že vpeljan in bodo premagane prve neizogibne težkoče. Na ta način bo tudi mogoče, da se osebe polagoma vpeljejo v svoj posel. Zato pa je treba napraviti končno pogodbo z Doberletom. Zavod pa bi začel poslovati s 1. avgustom. Treba pa je še provizorično odobriti cenik in ceremonijel, drugače se zadeva zavleče najmanj do septembra ter bi se moralo takrat vse naenkrat izvesti. Nujnost je bila predlogu priznana in županov predlog odobren. Sprejeti so bili nato sledeči odstavki: »S Frenom Doberletom se napravi definitivna pogodba do najvišjega zneska 100.000 kron, v čemer je obsežena tudi kupnina za inventar. Mestni pogrebni zavod prične s svojim poslovanjem vsaj od 1. avgusta, začasno še v sedanjih prostorih g. Doberleta. Od oktobra naprej se bodo dobili drugi prostori. 2. Cenik, ki obsega 10 stopinj in se bo razmnožil v slovenskem in nemškem jeziku, se odobri. Odobri se tudi ceremonijel. Glede cerkvenih pristojbin je vse urejeno. Cenik in ceremonijel se odobri za enkrat provizorično. Tarif, ceremo-

nijel in statut se bo dal natisniti v slovenskem in nemškem jeziku. 3. Tarif, ceremonijel, statut mestnega pogrebnega zavoda in organizacijski statut se prej razdele med občinske svetnike, predno se o njih definitivno sklepa. 4. Že sklenjeno je, da se g. Danilo Šaplja za sedaj imenuje za upravitelja bodočega zavoda, njegovo imenovanje za ravnatelja pa se izvrši, ko provizorična doba preneha. Določi se mu primerna osebna doklada. Doklado določi župan. Župan namesti do definitivne rešitve vprašanja provizorično tudi ostalo osebje. Treba bo še v pomoč enega blagajnika in tipkarico. Hlapci in nosači so tu. 5. Želja sedanega upravitelja in nasvet graškega strokovnjaka je, naj se takoj ob začetku naroči poseben gala mrtvaški voz, ki bo stal okrog 5000 K, in kakršnega nima noben ljubljanski zavod. 6. S. c. kr. Fran Josipovo zavarovalnico na Dunaju je stopiti v dogovor, da prenese svojo pogodbo z Doberletom tudi na mestno občino. Pozneje se bo morala v Ljubljani sami ustanoviti taka zavarovalnica. 7. Župan se pooblasti, da stopi z gg. Turkom in Rojino v dogovor zaradi prevzeta njiu zavodov. — Mestni svet se izreče, da se župan pooblasti dvigniti pri deželni banki 100.000 K za vse zgoraj navedene svrhe. Sprejeto. — Predsedstvo prevzame zopet župan.

Občinski svetnik g. Kristan utemeljuje svoj nujni predlog, ki v bistvu obsega sledeče: Pazniki mestnih delavcev so vložili spomenico, v kateri slikajo težavne razmere, pod katerimi opravljajo svoje službe. Opozarjajo, da nimajo določenih delavnih ur, marveč morajo biti na mestu tudi že od 3. jutraj po cel teden in opravljati tudi nočno službo brezplačno. Tudi nimajo prostih nedelj in praznikov. Pazniki tudi niso bili vpoštevani pri službeni pragmatiki. Zato prosijo, da se uredi tudi za nje službena pragmatika in predloži v prihodnji seji in da se naročilo načelnika stavbnega urada glede brezplačne nočne službe razveljavi. Odkladnina za nočno delo naj določi paznikom gremij. Obč. svetnik g. Tomaž Novak urgira pragmatiko tudi za delavce. Župan pojasni, da je dobil stavbni urad že tozadevno naročilo, ima pa preveč drugega posla.

Podžupan g. dr. Karel Triller poroča o prošnji Družbe sv. Cirila in Metoda za znižanje obrestne mere pri hipotekarnih posojilih Družbe pri mestni hranilnici ljubljanski. Družba ima posojilo 200.000 K na šoli v Trstu in 20.000 K na hiši iz zapuščine rajnega Babiča. Sedaj plačuje od tržaškega posojila 5% od ljubljanskega pa 5 1/2%. Glede na velike žrtve Družbe za šolstvo, ki jih priznava celo država s tem, da je šola v Trstu oproščena hišnega davka in da vzdržuje država tudi nekaj učiteljev, je ugoditi prošnji. Ker pa se obrestna mera menjava, naj se sklepe, da se od teh posojil zahteva vedno za 1/4% manj kakor je normalna obrestna mera in to od 1. julija t. l. naprej.

Podžupan g. dr. Triller poroča, nadalje o ponudbi g. Janko Predoviča za 714 m² mestnega sveta za njegovo hišo, ki je težko poraben za koga drugega, kakor ravno za omenjenega posestnika. Dasi ponuja po 1 K za m², sklene obč. svet, da mu prepusti svet le za 2000 K torej skoraj za 3 K m² in proti temu, da plača vse pristojbine.

Župan uodredi nato sklepanje o snočnih predlogih, da se dovoli društvu »Mladika« subvencija za vadmno v znesku 1017 K 16 v. Poročal je občinski svetnik g. Mally. Za licejski gospodinjinski tečaj. — isti poročevalec —, pa se dovoli še 200 K, ker je »Mladika« za ta tečaj dobila že 800 K. Obč. svetniku g. Štefetu da župan pojasnilo, da se bo obenem izplačala tudi podpora društvoma, za katere je on interveniral. Sprejeto.

Podžupan g. dr. Triller poroča o nekaterih izpremembah, ki se morajo izvršiti na zahtevo c. kr. deželne vlade pri mestni klavnicni, na zahtevo odposlanca železniškega ministrstva. Velika tehnična se prestavi z dvorišča na sejmische. Štampilja se udari na vse mесо v klavnicni zaklane goveje živine, naroči se nova štampilja. V hlevih za govedo se izvrše nekatere izpremembe. Prostor za konfiskate se osnaži in preuredi. Strogo se mora paziti na izdajo certifikatov in na ogled. Zgradi se shramba za premog, za tuje prašice se zgradi strogo ločeni oddelki. Stroški za adaptacije se pokrijejo iz dohodkov klavnice. Sprejeto.

Župan uodredi nato volitev člana volilne komisije za volitev v trgovski in obrtniški zbornici. Izvoljen je bil g. Kraigher. Za okrajnega načelnika Spodnje Šiške je bil izvoljen g. Seidl. Skrutinirala sta obč. svetnika gg. Knez in Marinko.

Župan naznanil nato, da je g. Fran Klemenc izročil volilo rajnega Babiča 500 K za mestne uboge. Volilo se je pripisalo ubožni glavnici.

Občinski svetnik g. Kristan želi, da bi se napravil zaznam spominna vrednih slovenskih in ljubljanskih mož, katere bi bilo vpoštevati pri imenovanju ulic. Župan pojasni, da se to že izvršuje, je pa mnenja, da je najboljšo ohraniti pred pozabljenjem starodavna korenita imena. Za imenovanja ulic se bo nudila prilika v Spodnji Šiški.

Obč. svetnik g. Jeglič želi prehod na Hradeckege cesti.

Obč. svetnik g. Kavčič vpraša glede razširjenja Domobranske ceste pri vrtu g. Tonija in želi da zaprosi magistrat poštino ravnateljstvo, da napravi javno telefonsko govorilnico. Župan pojasni, da obstoja glede Domobranske ceste dogovor, da počiva zadeva do 1. januarja 1915, rešila pa se bo v prihodnjem proračunu.

Občinski svetnik g. Likozar urgira zasutje nekega nepotrebne železnicega jarka in ustanovitev samostojne bolniške blagajne za posle. Župan pojasni glede bolniške blagajne, da pridejo ta vprašanja, kakor tudi kanalizacija Marmontove ulice na razpravo pri proračunu. Isti občinski svetnik prosi za napravo pralnice ob Gruberjevem kanalu, kakršna stoji na Ambroževem trgu. Obč. svetnik Marinko želi popravilo perišča na Ambroževem trgu. Nato sledi tajna seja.

Tajna seja.

V včerašnji tajni seji je občinski svet razpravljao o zadevi nekega bivšega magistratnega uradnika, ki je bil vpokojen brez pokojnine. Po daljši debati je bila njegova prošnja, da se ga stalno vpokoji s pokojnino za 28 službenih let, oziroma da se mu nakloni primerna miloščina, odklonjena; pač pa se je sklenilo naprositi gosp. župana, da naj izplačuje dotičniku primerno redno podporo iz ubožnega zaklada. V svoji lastnosti je bil stalno nameščen inženir Janko Mačkovec. Ivan Tavčar, dosedanj občinski tajnik v Spodnji Šiški, je bil imenovan za pisarniškega praktika v kategoriji C in sicer s 1. novembrom 1913, in Josip Cegnar, dosedanj občinski sluga v Spodnji Šiški, pa za mestnega slugo I. plačilne stopnje in sicer s 1. januarjem 1913. — Prošnja nižjih mestnih uslužbencev za spremembo določen službene pragmatike glede starostnih doklad in za spremembo službenega naslova po dosluženi dobi, je bila soglasno odklonjena. — Čuvajema na Gradu, Andreju Lukežiču in Blažu Svetlu, se je zvišala plača s 1. julijem 1914 za letnih sto kron. Prošnji mestnega sluga Ivana Suhadobnika za vštete provizoričnih let in Ivana Briclja glede pokojninske dobe sta bili odklonjeni. — Stavbnemu nadsvetniku Ig. Štembovu se je priznala stavbna doklada 1. junija 1914. Poročilo direktorja mestnega užitniškega zakupa o računskem sklepu za upravno leto 1913. se je odobrilo.

Štajersko.

Iz Celja. V »Marburgerici« čitamo »po stenografičnem zapisniku« cel govori, ki ga je imel tukajšnji vsemški in protestantski odvetnik dr. Fritz Zanger na občnem zboru vse-nemškega in protestantskega »Gustav-Adolf-Vereina« v Celju. V govoru se šiba klerikalizem in dokazuje, da je skrajno nevaren za nemški narod. Uvodoma pa pravi dr. Fritz Zanger, da je ta govor naperjen proti onim celjskim Nemcem, ki imajo zveze s slovensko duhovščino... Risum teneatis — kajti potem je dr. Fritz Zanger govoril že takoj proti sebi samemu. V njegovi pisarni so namreč slovenski duhovniki vsakdanji gostje in videli ter slišali smo tega možaka, kako je zagovarjal F. E. Fridricha, Ivana Gregarja iz Ljubljane in druge najodličnejše slovenske klerikalce. Praksa in teorija ste dve različni stvari, bo rekel naš Fritz, ampak trden in pošten nemški mož bi kaj takega ne delal, kajti potem bi se lahko reklo, da svoje sveto prepričanje za denar prodaja.

Iz Celja. Ker se je odvetnik dr. Hrašovec oddelil iz svoje dosedanje pisarne nad trgovino g. Stermeckega, je dal g. Stermecki po stavbnem podjetniku Olograncu pisarno prenamejati za trgovske namene. Ko so včera popoldne vzele ven zid med dvema sobama, se je strop nenadoma vsul in pokopal pod seboj zidarja, 24letnega Franca Podjavorška iz Babnega pri Celju. Dobil je poškodbe na levi nogi.

Vedno odkritosrčnejši postajajo naši »spodnjaštarski« Nemci in re-

negatje. Mi smo že od vsega začetka trdili, da je zgražanje in obsojanje naše nemškutarije nad sarajevskim atentatom izviral iz sladkega prepričanja, da bode odslej vlada porabila proti spodnjaštarskim Slovencem represalije, dasi nimamo mi s sarajevskim zločinom ničesar opraviti in ga je cela dežela in vse ljudstvo odkrito obsojalo. Naše trditve so bile pravilne — kajti sedaj pripoveduje nemškutarija svoje želje čisto odkrito. V »Marburgerici« je »napisal« bivši ormoški župan I. Kautzhammer članek, ki stavi vse nazadnjaštvo in vse sovraštvo naših renegatov proti nam v najsvetlejšo luč. V Ormožu so Kautzhammerjevi (rekte Delpinovi pristaši, kajti Delpin je članek napisal, napol analfabet-ski Kautzhammer pa za javnost podpisal) pristaši demonstrirali proti nam s — človeški blatom, ki so ga na — sulj pred čitalnišnim domom, v »Marburgerici« pa demonstrirajo z najogabnejšimi psovskami. Kautzhammer pravi nadalje, da se naj našim sokolskim in sploh vsem nepolitičnim društvom vzame vsaka pravica do veselice in prireditve, naj zavlada »drakonični, reakcionarni absolutizem«. Spodnjaštarsko nemštvo je že res na psu, ker vpije po takih sredstvih — glede katerih je še vprašljivo, ali bi dosegla svoj cilj pri Slovencih. Zakon narave je tak, da umira vse, kar je nazadnjaško — in izumrla bo tudi naša nazadnjaška, nasilna nemškutarija. Tako daleč smo že, da vsak pritisk na nas, ki ni upravičen, le pripomaga k naši notranji konsolidaciji.

Iz Maribora. Na okrajni učiteljski konferenci za mesto Maribor se je sklenilo resolucijo, v kateri se poziva deželni odbor in vlada, da se sklepi deželnega zbora štajerskega z dne 3. marca 1914 čim preje izvedo in se končno uredi učiteljske plače.

Iz Maribora. Nemški nacionalci so sestavili te dni »veliki volilni odbor«, v katerega so vtknili zastopnike vseh političnih in nepolitičnih društev ter raznih zadrug; sklenili so obenem, da se mora vsak kandidat vkloniti sklepom tega odbora. To kaže, da se Wastianu ni posrečilo popolnoma oprati in da se boje njegovi prijatelji med nacionalci samimi hudega odpora, ako bo Wastian, kakor že da naglašati potom dunajskih korrespondenc, znova kandidiral. Volitve še sicer niso razpisane, prav verjetno pa je, da se bodo vršile na jesen. Slovenci bi dobro storili, ako bi se tudi oni začeli za nje zanimati. Po številu glasov pri volitvah se pred vsem sodi našo moč in upravičenost naših narodnih zahtev v mestu Mariboru.

Iz Gradca. Državna policija je izvršila hišne preiskave proti mnogim tukajšnjim srbskim visokošolcem, a mi našla po poročilih graških dnevnikov nikjer ničesar obtežilnega.

Gonja proti srbskim letoviščarjem. V Gleichenbergu se mudi vojvoda Putnik iz Belgrada s hčerko. »Grazler Tagblatt« je vsled tega priobrazil te dni hujskajočo notico, v kateri je Putnika naravnost pozval, naj se odstrani. Enake notice proti srbskim letoviščarjem so bile priobčene tudi iz Rogaške Slatine. Če se pomisli, da obiskuje obe letovišči vsako poletje na stotine najboljšega srbskega občinstva iz kraljevine in banovine, potem je jasno, da Nemci sami delajo sebi največjo gospodarsko škodo. Belgrajska »Politika« je na te hujskarije že odgovorila s pozivom na srbsko občinstvo, naj se avstrijskih in ogrskih letovišč izogiblje, ker bi se ga tam šikaniralo. (Kar se tiče Rogaške Slatine, moramo pripomniti, da smo na uspevanje ali neuspevanje tega letovišča, ki je last dežele, zainteresirani tudi Slovenci. Ta leta je dežela vtaknila v te toplice nove milijone in ako odženejo sedaj nemški hujskaci iz njih slovanske goste, bo seveda občuten udarec. O stvari bo treba govoriti v štajerskem deželnem zboru. Op. ured.)

Drobne novice. Iz Ostrožnega pri Celju. V bližnjih gozdovih so našli nezvestnega posestnika Antona Maka z Gorice. Pred nekaj dnevi se je sprl doma z ženo, na kar je odšel v gozd in si je prerezal žile na levi roki. — Iz Rač pod Mariborom. Nekaj vojak tukajšnjih žrebčarije je zvalil v gozd desetletno šolarico iz Dobrovc in jo je posilil. Dobrovrško šolsko vodstvo je naznanilo zločin poveljstvu, na kar so suroveže zaprli. — Iz Gradca. V ponedeljek se je mudil tu pravosodni minister dr. pl. Hochenburger in je kot član izpitne komisije na vseučilišni izpraševal. Izpita so se udeležili trije kandidati, od katerih sta dva napravila judicijalni izpit z odliko. — Iz Maribora. Poročali ste v »Slov. Narodu«, da je utonil v Dravi učitelj Kuhar. Njegova mati, šivilja, si je pa pred nekaj tedni obe roki tako opekla, da ne more ničesar delati in je z enim otrokom brez vsake opore.

Koroško.

Strahovi. V zadnji seji celovškega občinskega sveta se je pred par dnevi široko razkorajil župan Metnitz in ognil nemško narodno togo. Sam je stavil predlog, ki temelji, kakor poroča »Tagespost«, na ogroženem nemškem značaju Celovca, to pa zato, ker je par slovenskih potnikov dobilo na celovškem kolodvoru na slovensko zahtevo vozne listke. Njegov predlog obsega 5 točk, v katerih mu občinski svet nalaga mnogo potov in prošelj, groženj in vprašanj, ki naj jih vse reši radi »ogroženega« Nemštva v Celovcu. Kakor je župan sam zatrjeval, so dobili slovenski potniki vozne listke s pomočjo železniškega ministrstva, ki je baje odredilo, da se mora tudi na slovenske zahteve dajati potnikom vozne liste. — Seveda se je občinski svet lepo zahvalil svojemu županu, da tako pazi na nemški značaj Celovca, posamezni svetniki so se pa kar kosali v psovanjih. Tako je svetnik dr. Dworschall (?) označil kot nesramnost dejstvo, kako se proti (?) Nemcem postopa na Koroškem. Svetnik Kubik (!) se je pa povzpelo celo do trditve, da se v Avstriji vlada že 40 let proti (!) Nemcem. Poudarjal je nadalje, da se je ravno od nemških ministrov in sekcijških šefov izdalo največ protinemških naredb, kar je velik škandal in sramota. Nato je še krepko zastavil župan svojo besedo v varstvo »nemškega« Celovca, nakar so bili njegovi predlogi sprejeti. — Res, samo en korak je od resnega do smešnega in če se pomisli, da se radi par voznih listkov, ki so jih slovenski potniki na slovensko zahtevo dobili, dela tako vpitje, je to pač res že smešno in kaže, da Nemci zopet enkrat vidijo strahove.

Neenaka mera. Socijalno - demokratski list »Arbeiterwille« prinaša pod tem naslovom sledečo umestno notico iz Celovca: Nemški nacionalci so se pred kratkim razburili, ker so napisali v vozovih osebni in brzovlakovi na progi St. Vid - Trst in nazaj tiskani v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku. Proti trojezičnosti v jezikovno mešanih okrajih nimamo ugovora. Na progi St. Vid - Trst se vozijo Nemci. Slovenci in Italijani, vsi imajo na tem interes, da najdejo v vozovih železnice napise v jeziku, ki ga razumejo. Radi česa se je treba pri takih samobesnih umevnih stvarih razburjati? Če Nemci toliko dajo na svoje nemštvo, potem bi morali prepovedati tudi posestniku hotela »Avstrijskega cesarja«, da ima na svojem hotelnem omnibusu francoski napis. Nad tem dejstvom se seveda nihče ne spodbija, čeprav se razvpiti Celovec vedno kot nemško mesto. Seveda, če storita dva isto...

Drobne novice. Mrtvega so našli 26. junija v bližini Blač nekega približno 50 let starega moškega, ki je precej majhne, a široke postave, o katerem se pa ni moglo dognati še do danes njegove identitete. Neznane mrtvega so pokopali 27. junija na tamošnjem pokopališču. — Tragična neizgoda. 5. t. m. so se igrali otroci posestnika Jožefa Langerja v Trgu v pričo odraslih. Med temi je bil tudi 4letni vnuk Langerja, Jurij Langer. Nenadoma so opazili, da visi mali Jurij na neki vrvi na kljuki vrat. Ker se je deček, ko so ga našli, z eno roko še držal vrat, so ga hitro odrezali in poskusili spraviti k zavesti. A vsi poskusi dečka oživeti, so bili zastoj. Pri vratih, kjer so dečka našli obešenega, je par stopnic in je deček najbrže padel čez stopnice. Kako je prišla vrv na kljuko vrat in kako se je deček obesil na to vrv, se še ni moglo dognati. — V sled preveč zavžitega alkohola umrl. V bližini Loč so našli v nekem vrtu mrtvega 66letnega Ivana Preinza. Preinz je bil zadnji čas zaposlen pri nožarju Ivanu Obmanu v Ločah, a bil zelo udan pijači. Vzrok njegove smrti je na vsak način preveč zavžita pijača.

Primorsko.

V zlet Goriške Sokolske župe v St. Andrežu pri Gorici. V nedeljo, 12. t. m. se vrši zlet goriškega Sokolstva po že vsestransko objavljenem sporedu. Zlet bi se moral vršiti sicer že 5. julija, toda vsled žalostnih dogodkov v Sarajevu ga je župno predsedstvo preložilo na nedeljo. Kdor je skozi dobo let zasledoval razvoj našega Sokolstva, te narodne vzgojevalne institucije, ta ve, da zlet nima samo zabavnega značaja, ampak da ima najdalekosežnejši pomen za kulturni razvoj našega naroda ter da Sokolstvo na podlagi jasno začrtanega programa s podrobnim delom skrbi za telesno in нравno vzgojo v najširšem pomenu besede. Sokolski

zlet, javni nastop je narodna manifestacija, pri kateri stopa Sokolstvo v stik z vsemi sloji naroda, da mu pokaže sad svojega discipliniranega in vztrajnega narodnega dela, ter da vzbudi v narodu ono samozavest, tišči ponos, brez katerega ni upati na boljšo bodočnost in brez katerega si ne morejo Slovenci priboriti one veljave, ki jim gre v očetnjavi, za katero so se vedno borili. Cuteči, da so ogrožene od dne do dne bolj in bolj one meje, med katerimi biva slovenski rod, so si Sokoli zadali nalogo, vzgojiti svoje člane in ves narod v ljubezni do svojega jezika, ne da bi se pri tem naslanjali na politične stranke, ter kot privesek ene ali druge stranke zasledovali svoj cilj. Prevzvišena je namreč sokolska ideja, da bi zamogla služiti strankarstvu. Goriško Sokolstvo je do sedaj po močeh pokazalo, da se neomajano drži sokolskega programa. Marsikatero zapreko je odstranilo in previdno ter vstrajno ustvarjalo v sebi ono moč, ki je potrebna, da polagoma odstrani vse predsodke, ter vstvari temelj zdravemu in vsepešnemu narodnemu razmahu. Cilj, za katerim stremi goriško Sokolstvo, je še daleč, toda to ga ne ovira vedno razširjati svoj delokrog vsepovsod, ter s podvojenimi močmi hiteti za njim. Pri tem pa mora Sokolstvo računati v prvi vrsti na moralno pomoč vsega slovenskega življa na Goriškem. Kakor vedno do sedaj, tako tudi v nedeljo ne bo goriško Sokolstvo osamljeno, ampak vsak goriški Slovenec bo s svojo udeležbo pokazal, da zna ceniti delo in trud Sokolske organizacije. Na zletišču bode vse najlepše pripravljeno: telovadišče za 250 telovadcev s tribunami je že postavljeno, nadalje se postavijo paviljoni z jedili in pijačami, da bo v vsakem oziru zadoščeno potrebam. Preskrbljeno bo tudi za vsestransko razvedrilo in zabavo: postavi se plezalno drevo, strelišče itd. itd. Za plesalnice udeležence je preskrbljeno s čednimi plesišči, skratka, poleg oficialnega zletnega programa, javnega telovadnega nastopa vseh 24 v župi združenih društev, bo nudil zlet vsakomur zadostno razvedrilo v teh burnih časih. V St. Andrežu bode po sprevedu na trgu pred telovadiščem pozdrav in sprejem vseh gostov in udeležencev. Naj torej nihče ne zamudi prilike videti to, kar se more pridobiti le z delom in samovzgojo, ne pa s praznimi besedami. Vsemu zavednemu goriškemu Slovenstvu kličemo dobrodošl!

Zlet Tržaške Sokolske župe se vrši prihodnjo nedeljo na Opčinah. Tržaško občinstvo se opozarja na ta zlet, kjer bo pokazala Tržaška župa sadove neumorne delovanja na telovadnem polju.

Demisija prvega tržaškega podžupana. V predvečerašnji seji tržaškega občinskega sveta je prebral župan dr. Alfonso Valerio pismo prvega podžupana dr. Ignija Brochija, v katerem ta podaja svojo demisijo kot podžupana in predsednik finančne komisije. Utemeljuje svojo demisijo z zdravstvenimi ozirji. Občinski svet je na predlog župana dr. Valeria in svetnika dr. Are odklonil demisijo. V kratkem času je podžupan dr. Brochi že drugič podal svojo demisijo, a obakrat ni bila sprejeta.

Izpred sodišča. Kakor smo svoječasno poročali, je 20. aprila t. l. prišlo na Opčinah do rabuke med orožnikom Kozma Rauppom in Ivanom in Aleksandrom Sosičem. Orožnik je posvaril takrat Aleksandra Losiča, naj ne razgraja, ta pa je prijel orožnika čez pas, Ivan Sosič pa ga je udaril s pestjo po glavi in mu iztrgal puško iz rok. Oba sta predvečerašnjem sedela na zatožni klopi pred deželnim sodiščem v Trstu. Oba sta bila pred sodiščem obsojena in sicer Ivan Sosič na eno leto težke ječe, njegov brat Aleksander pa na 5 mesecev težke ječe. Branitelj je prijavil pritožbo ničnosti.

Pohotneža. Ko se je v nedeljo zvečer vračala gledališna igralka Irma Barbaro iz Barkovej v Trst z avtomobilom, je šofer opazil nekako sredi pota čez cesto ležečo žensko truplo. Ustavil je avtomobil in sta on in igralka vzele na tleh ležečo dekle v avtomobil. Tam je igralka spravila nezvestno k zavesti, nakar je ta izpovedala sledečo zgodbo: Dekle, ki se piše Marija Andreuzzi, je 16 let staro in je imelo ljubavno razmerje z 19letnim kamnosekom Franom Kobalom. V nedeljo popoldne je šla s svojo prijateljico na sprehod in ste srečali Kobala in nekega drugega mladeniča, ki sta obe povabila na izlet v Barkovlje. Ker je prijateljica to ponudbo odklonila, se je sama z obema fantoma peljala v Barkovlje. Ker je bilo pa v vozu pretesno za 3 osebe, je sedel Kobal h kočijažu. Ko sta bila z drugim fantom sama v vozu, je ta pričel stezati po nje svoje roke in vedno bolj siliti vanjo. Ker pa je vpila na pomoč, je z eno roko za-

mašil usta, z drugo pa je potegnil iz žepa britev in ji zagrozil, da ji prereže vrat, če ne bo molčala. V tem ko je zakricala, pa je priskočil Kobal, ki pa je svojemu prijatelju še pomagal. Med bojem se je nato iztrgala obema pohotnežoma iz rok in skočila iz voza. Na cesti je nato obležala, dokler je ni našel avtomobil. Čudno je le, da tudi kočijaž, ki je vozil družbo, na njeno vpitje ni ustavil voza. — To izpoved je povedala Andreuzzijeva tudi na policijskem inspektoratu. — Kmalu nato so aretirali Kobala in drugega pohotneža, 19letnega črkostavca Evgena Staudacherja pod železniškim vijaduktom v Barkovljah. Oba pohotneža tajita svoje dejanje.

Drobne novice. Uboj. V Trstu so te dni aretirali 38letnega Karla Škerlija, ker je v neki gostilni napadel svojega mlajšega brata Andreja, ga prijel in mu grozil, da ga umori. Le s težavo so drugi ljudje rešili napadenega. Aretiran je bil pa tudi na zahtevo matere in sestre, ker se je sprl doma z vsemi domačimi radi dedščine in je grozil, da vse pomori. — Poskušena tatvina v gledališču. V nedeljo zvečer je hotel ukrasti v gledališču »Fenice« Josip Goren in italije gospodu Brunonu Mauru iz žepa listnico, v kateri je imel ta precejšnjo vsoto denarja. Ta pa je pravočasno opazil tatvino in tata prijel in oddal redarju. Izročili so ga sodišču. — Vlom. V Pulju je vlomil do sedaj še neznan tat v stanovanje mizarja Vincenca Berkovića in v vlomil v kovčeg, iz katerega je odnesel zlato verižico, vredno nad 50 K in večjo vsoto denarja. O vlomilcu nimajo še nobenega sledu. — Na p a d. V morskem arzenalu v Pulju zaposleni mehanik Dominik Pedušić se je vračal včeraj zvečer domov. Med potjo pa ga je napadel 28letni mizar Marcel Denardi, ki ga je udaril s palico po glavi in ga lahko telesno poškodoval. Napadalec, ki je brez stalnega bivališča, so že aretirali in oddali sodišču. — T a t o v i n a p a r n i k u. Včeraj je bil na parniku »Avstro - Amerikane« Sofija Hohenberg aretirana 32letni mornar Karel Sartori iz Benetk, ker je ukradel dve vreči kave, v skupni vrednosti 140 K. Na istem parniku so bili aretirani 20letni Marij Čermel in 28letni kuhar Karel Filiputti, doma iz Vidma, ker so tudi kradli kavo. — S t a r t a t. V Trstu so aretirali 44letnega Karla Freybauerja, ki je najmanj trikrat na leto v tržaških zaporihi. Ne krade sicer mnogo, le kako malenkost, vredno od 5 do 20 K. Te dni je ukradel nekemu brivcu plašč in ko so ga aretirali, je zadovoljno vzdihnil: »Si bomo vsaj ogledali nove prostore v ulici Fabio Severo!« — Poskušena samomor. Komaj 15letna Armida Novakova si je hotela vzeti iz nesrečne ljubezni v Trstu življenje. Izpila je v ta namen nekoliko octove kisline. Poklicani zdravnik ji je izpral želodec, nato jo pa dal prepejati v mestno bolnišnico. — R a d i v l a č u g a n j a je bila aretirana v neki kavarni na trgu della Barriera vecchia 36letna Margarita Limoncin, doma iz Poreča in se v Trstu preživlja z zakotno prostitucijo. Redarja, ki jo je aretirali, je prav neusmiljeno ozmerjala. V isti kavarni so aretirali tudi 17letno Ivanka Kovačevno, doma iz Postojne. Tudi to so aretirali radi potepušva in vlačugarstva. Imela je tudi za Trst prepovedan povratek.

Dnevne vesti.

Klerikalci in nedeljski shod. Klerikalci imajo menda velikega »mačka« zaradi svojega nedeljskega shoda. »Slovenec« piše snoči tako klavarno, kakor bi se res bal upora v lastni stranki. S svetohlanskim obrazom pravi, da klerikalci v nedeljo niso valili krivde za atentat na ves srbski narod, ampak samo na srbske hujšake in moralne zločince. Klerikalna nesramnost presega pač vse meje. Opozarjamo samo na ponedeljsko številko »Slovenca« — iz njega lahko vsak razvidi, kako je dr. Šusteršič iz svojega nemškutarskega sovraštva do vsega Slovanstva, sramotil, grdil in poniževal ves srbski narod. Klerikalci naj le lažejo, kar hočejo: Šusteršičev govor je tiskan in vsak se lahko prepriča, kako je govoril.

»Zore« bi se radi otresli. Glasilo klerikalnega dijaštva in klerikalne inteligence »Zora« je priobčilo veleizdajski članek, ki je vzbudil senzacijo v celi Avstriji. Zdej bi se klerikalci tega veleizdajškega članka radi otresli in pravijo, da ga najodločneje obsojajo kot izbruh histeričnega radikalizma. Pa ne pojde tako lahko. Ta članek ni kak posamičen pojav, ampak izbruh celotnega mišljenja, ki vlada v klerikalni stranki. To mišljenje so duhovniki in posvetniki na srbskih shodih v »Ljubljani

doma« sami vcepili klerikalni mladini, tega mišljenja je vsa klerikalna mladina, kakor ve vsakdo, kdor ima s to mladino le količjak stikov. Ta veleizdajski članek ni nikak »izbruh histeričnega radikalizma«, ampak le konsekvence tistega gibanja, ki je označeno v drugem članku iste številke »Zore«. Urednik »Zore« ni nikak nezrel mladenič, ampak odrasel, izobražen človek, ki pač ni znal pravno pretehtati, kako je s tem člankom, ki pa je dobro vedel, da je v članku izraženo mišljenje klerikalne stranke in je to tem laglje vedel, ker so tudi klerikalni poslanci na svojih shodih, koder ni bilo vladnih zastopnikov, vedno ravno take strune ubirali. Klerikalci so vedno dvojezični: na Dunaju kažejo lojalen obraz in se delajo najvnetejše patriote, doma pa razpravljajo samo o razpadu Avstrije in o ustanovitvi katoliške hrvatske - slovenske države; proti Dunaju so lojalni, kakor lakaji, doma pa ravno nasprotni.

»Pokopane nade«. Pod tem zaglavjem priobčujejo praški »Narodni Listy« uvodnik, v katerem pišejo med drugim: »Dunajski krščanski socialci, z njimi združeni Šusteršičevi slovenski klerikalci in hrvatski frankovci so pričakovali, da dobe v doglednem času vso moč v državi v svoje roke in da bodo to svojo oblast lahko izrabili v to, da pokore omražene naprednjake in da zatro še bolj sovražene Srbe. Te njihove nade so sedaj splavale po vodi in od tod njihova besnost in njihovo divjanje... Največ pa so si nadejali od pokojnega nadvojvode prestolonaslednika Hrvati. Po »Obzoru« so bili Hrvati prepričani, da se nadvojvoda Fran Ferdinand resno bavi z mislijo, združiti vse Jugoslovane... Ne vemo, iz kakega vira je črpal »Obzor« informator, no, menda se ne motimo, ako trdimo, da je v svojih izjavah dokaj popustil uzdo fantazije. Morda pa je tudi bila nepravilno reproducirana vest, ki je v zadnjih dneh krožila v poučenih dunajskih krogih in katero omenja tudi Jančevci v svojem dopisu v »Novem Vremenu«. Glasom te vesti je bilo baje za časa zadnjega poseta cesarja Viljema v Konopištu sklenjeno, da bo Avstrija v družbi z Nemčijo pričela na Balkanu novo, slovenskim državam prijateljsko politiko, katere cilj bi naj bil, pritegniti one države k Avstriji in pripraviti bodočo avstrijsko balkansko federacijo, v kateri bi balkanske države sicer ohranile svojo neodvisnost, priznavale pa bi avstrijski primat. Da se balkanske države pridobe za ta načrt, se je baje pripravljala razdelitev Albanije med sosedne krščanske države, vse to pa zategadelj, da bi se definitivno zlozil vpliv Rusije na Balkanu in se nadomestil z vplivom avstrijsko-nemškimi, ki bi za vselej zatvoril izhod Rusije iz Črnega morja. Nam, ki vemo, kako se je pokojni nadvojvoda trudil, da bi razširil veljavnost nemškega jezika po vsi državi, kako nezaupno je gledal na vzhodno slovensko velesilo in bil do konca pristopen načrtu o ustanovitvi habsburške sekundogeniture v Kijevu, se zde dunajske vesti verjetnejše, kakor izvajanja, priobčena v »Obzoru«. Toda tudi dunajske vesti so zgolj govornice in šele po letih, ko se izsledovcem odpro državni arhivi, bo izvedel svet, kakšni so bili dejanski načrti predčasno v grob padlega prestolonaslednika.«

Posledice protisrbske gonje. Kakor je znano, je dr. Šusteršič na zadnjem klerikalnem shodu v »Unionu« na najpodeljši način napadel ves srbski narod, ga imenoval zalego morilcev ter ščuval naravnost na vojno proti sosedni Srbiji, dasi ni imel niti sence dokaza v rokah, da bi bil morda na groznem umoru v Sarajevu skriv srbski narod kot tak, ali sosedna Srbija. Šusteršič se je pač kot vreden drug hotel pridružiti tistim dunajskim krščansko - socialnim hujšakem, ki so bljuvali ogenj in žveplo na Srbe in Srbijo in ki bi imeli najraje, da bi se vse Srbe podavilo in poslalo na oni svet. In kakšne bodo posledice te brezvestne protisrbske gonje? Te posledice bo na svoji koži čutila avstrijska trgovina in avstrijska industrija! Seve, Šusteršič se bo kakor Pilat, katerega je tudi imel na jeziku na svojem unionskem shodu, umil roke in rekel: »Kaj mi mar industrija in trgovina, pri nas na Kranjskem nimamo ne industrije, ne trgovine, ki bi imele svoje odjemalce v Srbiji. Naj le prično Srbi z bojkotom, mi tega ne bomo občutili.« Tako se bo izgovarjal Šusteršič in tako bo mu sekundiral njegov organ »Slovenec«. Toda o tem poglavju bi mu morda znala zapeti drugo pesem na primer vevška papirnica. A tudi klerikalna »Zadružna zveza« bi mu nemara lahko v tem pogledu kaj zanimivega povedala. V »Zadružni zvezi« je namreč včlanjena tudi »Žebljarska zadruga« v Kropi. Ta žebljarska zadruga izvaža svoje blago skoro izključno v

Belgrad in Srbijo. In ne morda na kredo, ampak vse proti takojšnjemu plačilu v gotovini, da, čisto se blago že vnaprej plača. Izvoz v sosedno Srbijo je tako velik, da bi morali žebljari v Kropi in Kamni gorici takoj ustaviti svoje delo, ako bi ta izvoz odpadel. A prav sedaj razširjajo tovarno za žeblje v Kropi, in sicer s sodelovanjem »Zadružne zveze«. — Vprašamo, kaj bo s to tovarno, ako prično v Belgradu in v Srbiji dosledno izvajati že napovedani bojkot avstrijskemu blagu tudi proti izdelkom žebljarske zadruge v Kropi. Vsa žebljarska obrt v Kropi in Kamni gorici bo mahoma uničena in na sto in sto ljudi bo ob kruh. In ni izključeno, da se bo ta bojkot tudi izvedel, saj je vsemu svetu znano, da je med vsemi avstrijskimi politikami prav dr. Šusteršič najkrvoločneje ščuval na pokoli srbskega naroda in na vojno proti Srbiji. Kdo je porok za to, da bodo srbski trgovci, odjemalci žebljarske zadruge, znali razločevati med Šusteršičem in onim ubogim slovenskim ljudstvom, ki ga, žal, ta mož na zunaj predstavlja in zastopa? Nobene poročstva ni za to in treba je računati s tem, da bodo srbski odjemalci, ako ne takoj, čisto gotovo pa polagoma odpadli žebljarski zadrugi v Kropi in pokrivali svoje potrebščine tam, kjer se jim ne bo grozilo z vojno in razbitimi bučami. A kaj potem? Žebljarska zadruga lahko za pre svojo tovarno, žebljari pa lahko gredo s trebuhom za kruhom. Za vse te »dobrote« pa se imajo zahvaliti deželnemu glavarju Šusteršiču, ki bi najraje ves srbski narod požrl na žlico vode!

§ 14. nam je prinesel nekaj izrednega, nekaj znamenitega, kar bo gotovo okrepilo državo in znatno povzdignilo srečo in blagostanje vseh narodov; § 14. nam je podelil — veteransko postavbo. Uporaba paragrafa 14. za uveljavljanje veterinarske postavbe je eklatantno ustavolomstvo, kajti to se pač ne mudi, da bi veterinarji dobili sablje in patrijotično mišljenje v Avstriji tudi še ni tako slabo, da bi bila njega ohranitev odvisna od veterinarjev. Zdej se bo začelo novo življenje za veterinarje; imenovali se bodo »Kriegercorps«, nosili bodo sablje, zobe jim bodo drli v vojaških bolnišnicah, pogrebne in bolniške blagajne bodo imele in če bo vojska, saperment, še v vojsko bodo šli. Nam so bili veterinarji vedno pri srcu, že zaradi njih neprostovoljne humorja in zato bodi grofu Stürgkuh storjeno ustavolomstvo odpuščeno.

»Vzvišena katoliška morala.« To je najnovejši šlager« klerikalcev. A kaj nam pomaga teorija o katoliški morali, če pa vidimo, da ravno častilci te morale s svojimi dejanji dan na dan vsaki morali v obraz bijejo. Ali si je mogoče misliti, kaj bolj nemoralnega, kakor je morala slovenskih klerikalcev?

Prejeli smo pismo, o katerem sicer ne vemo, ali je pristno, ali je mistifikacija, ki pa vendar zasluži že zaradi kuriozitet, da se objavi. Glasi se: Slavno uredništvo! Tudi jaz sem prišel na rekvir za pokojnega prestolonaslednika v fraku in z belo kravato, kakor dr. Šusteršič. Hvala Vam, da tega niste priobčili. Sicer ste že v gledališču in na koncertih videli, da imam slabe manire, a moja prizanesljiva soproga se zelo trudi, da bi me boljših naučila. Z odličnim spoštovanjem — dr. P e g a n.

Cerkev in delavstvo. Cerkev ne gleda nič kaj prijazno takozvanih katoliških, ali krščanskih, ali krščansko - socialnih organizacij. Naj so tudi pod duhovskim vodstvom in za kako resno delo popolnoma nezmogljive, se jih cerkev vendar boji. Pri svojem postopanju glede teh organizacij se ravna cerkev seveda po razmerah, ki vladajo v dotični deželi. Na Nemškem n. pr. je morala cerkev prav žalostno kapitulirati. Po dolgem boju je cerkev dopustila, da so v krščanskih organizacijah ne samo katoliški delavci, ampak tudi protestantski. V Rimu jim mora biti strašno hudo, da so na Nemškem doživeli tak poraz in so zdaj postali sploh nasprotniki delavskih organizacij. Te dni je Vatikan sklenil, prepovedati vsem duhovnikom na italijanskem udeležbo pri delavskih organizacijah in s tem pokazal, da nuj je najljubše, če delavci sploh niso organizirani. Klerikalne delavske organizacije sploh nimajo drugega namena, kakor držati delavstvo v duhovski sužnosti in zato nimajo nobene bodočnosti. Na Nemškem so se morale protestantizirati, na Laškem bodo propadle in tudi v Avstriji se ne bodo dolgo držale, saj imajo že zdaj na svoji strani le najbolj bedaste ljudi.

»Zasramovalec križa.« Pri zadnjih državnozbornih dopolnilnih volitvah na Notranjskem so klerikalci agitirali zoper nasprotnega kandidata župana Lavrenčiča tudi s tem, da je baje župan Lavrenčič ob priliki svoje izvolitve za deželnega poslan-

ca zasramoval križ. »Domoljub« je pisal na dolgo in široko o tem, kako se je po Postojni zasramovala sveta krščanska vera — dan pred volitvijo pa so celo raznesli vest, da je dal župan Lavrenčič pokopati Mater božjo. Županu Lavrenčiču se je posrečilo dobiti enega takega razširjevalca, namreč Antona Petriča iz Dupelja na Vipavskem. Postavil ga je pred okolišče v Vipavi na odgovor. Tu pa je Petrič začel tajiti, češ, da on kaj takega ni nikdar trdil. Toda priče so potrdile, da je Anton Petrič o županu Lavrenčiču govoril, da je zasramoval križ. Zato je bil Anton Petrič obsojen na tri dni zapora, poostregega z enim postom. »Domoljub« ima sedaj zopet eno žrtve več.

+ Iz politične konceptne službe. Absolviran pravnik Lovrenc Bogataj je imenovan za konceptnega praktika pri politični upravi na Kranjskem.

+ Iz centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko. Naučni minister je imenoval realnega profesorja dr. Alojzija Fesslerja in gimnazijskega profesorja v p. Matijo Voduška v Ljubljani za korespondenta centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko.

— Himen. Iz ljubljanskih koncertov dobro znani in priljubljeni pianist, profesor na »Glasbeni Matici« gosp. Anton Trost, se je poročil s koncertno pianistino gđ. Claire Fiedler z Dunaja. — Umetniškemu paru želimo obilo sreče!

— Klasifikacijske nogometne tekme. Po drugih mestih, kjer je nogometni šport bolj razvit kakor pri nas, se vrše med posameznimi nogometnimi moštvi mojske tekme. — Pri nas je ta šport do letos gojila samo »Ilirija«. To pomlad sta se pa ustanovila še kluba »Olimpija« in »Slovan« kakor tudi podobni klubi v Novem mestu in Kranju. Do mojskih tekem za prvenstvo Kranjske pride zato šele v jeseni v Ljubljani sami imamo tedaj sedaj štiri nogometna moštva. Med temi se priredijo to soboto in nedeljo ter prihodnjo soboto klasičarijske tekme. V soboto si stojita nasproti rezervno moštvo »Ilirije« in moštvo »Olimpije«. V nedeljo pa zmagovalec od sobote in »Slovane«. Prihodnjo soboto končno nedeljski zmagovalec in prvo moštvo »Ilirije«. Da se v soboto udeležijo lahko tekme, ki bo — kakor zatrjujejo športni krogi — vsled približno enakih moči gotovo napeta in obojestranska, tudi ono moštvo, ki napravljiva v nedeljo izlete, je pričetek tekme določen na točno pol 7. uro zvečer. Vstopnina je določena za sedeže 1 K, za stojišča 40 vin., za dijakke in vojakke 20 vin. Vstopnice se dobe samo pri dnevnih blaginjah pol ure pred pričetkom.

Zalna zastava raztrgana. Iz Zagorja ob Savi: V znak sožalja na smrti prestolonaslednika na »Sokolskem domu« razobesila zastava je bila od hudobne roke raztrgana. Poročilo sledi.

Mali spomini. Prijatelj našega lista nam piše: Blizu Libelje je bil Nemec iz Bavarske, posestnik graščine in velikih gozdov. Prišel je vsako leto proti jeseni iz Milana, kjer je stalno bival, na Koroško na lov. Bil sem z njim dobro znan in večkrat na lov povabljen; tudi z njegovo obitelji sem občasno. Ta Nemec je prišel kot mlad, nepremožen mož iz Bavarske v Lombardijo. Z lastno pridnostjo je dosegel do bogatega tovarnarja. Vsi njegovi otroci in soproga govorili so poleg nemščine laški jezik in vsi uslužbenci so bili Lahji. Gospodar in vsa obitelj je bila po mišljenju in vzgoji nemška, toda visoko je spoštoval ta mož laško ljudstvo in ljubil laško drugo mu domovino, v kateri si je pridobil obilno premoženje. Visoko sem spoštoval tega značajnega moža. Kako se pa vedejo pri nas Slovenci obogateni pseudonemci in pravi Nemci napram slovenskemu prebivalstvu? Najbolj drastičen slučaj so celjski Rakuži. Cistokrvni Slovenci, ki so železino in druge stvari prodajali edino le Slovincem, Hrvatoma in drugim Slovanom na jug. Ni zagrizenejši pangermanov, kakor so bili pomrli bratje in sedanji njih potomci. Drug slučaj. Sedaj že mrtvi trgovec Matheis je prišel s culico v rokav kot trgovski pomočnik v Brežice in postal v kratkem času milijonar. Do bogastva mu je v prvi vrsti pomagala kupčija z jajci, katere je na Angleško eksportiral in za majhno ceno kupoval od kmetov iz celega brežiškega okraja in iz sosedne Kranjske. Tudi ta mož je sovražil narod, v katerem je obogatel, iz dna svoje duše. Ves svoj zarod je vzgojil v nemško-nacionalnem v vsenemškem duhu, in ga učil sovražiti Slovence. Nekeč je ponujal nekemu mojemu znanцу svoje posestvo blizu Pišec naprodati in pripomnil, ako kupi posestvo po mišljenju Nemca, ga dobi za 2000 K ceneje kakor kak slovenski reflektant. — Ne znači ta čin vprav divje sovraštvo do naroda, s katerega žulji se je obogatil?

K sklepu šolskega leta na novo-moški državni gimnaziji. Letno poročilo je tudi to pot popolnoma nemško. Pardon! Prav na koncu se je »Anzeiger betreffend den Beginn des Schuljahres 1914/15« tudi na slovensko prestavilo. In slovenski poučni predmeti so tudi slovensko tiskani sredi v — nemškem poročilu. Na celi glaziriji z 276, ozir. vstevši »privatiste« in »privatistinje«, torej skupaj 286 dijakov, pa sta bila po narodnosti 2 (dva) Nemca, oziroma štirji, vstevši dva privatista. Za dva nemška proti 276 slovenskim dijakom se torej že izplača nemško letno poročilo. Posebno odlikoval se je tudi od naših slovenskih profesorjev, ki ga čez 20 staršev »blagoslovila«. Do čim je lani pri skoro istem številu dijakov padlo le 23, jih je letos padlo 53, oziroma s privatniki celo 55. In to v večini po zaslugi istega profesorja, ki jih je v prvem semestru v matematiki vrgel baje kar šestdeset. Takega ogorčenja še ni bilo pri nas. Iz toletne klasifikacije posnamemo: Na celi gimnaziji je bilo 27 odličnikov in 3 odličnic (Ogrinova iz II. b razreda, dr. Krautova iz IV. razreda ter dr. Rozinova iz VII. razreda). Odličnjak je tudi privatist pl. M a z a n e c iz II. a razreda. Z dobrim uspehom sposobnih je 148 in 3 privatisti. V splošnem sposobnih je 25. Padlo jih je, kakor rečeno, 53 in dva privatista (med njimi 1 dijakinja). K ponavljalnim preizkušnjam jih pride 20. Neklasificirani so bili 3 in 1 privatist. Za ustmeno je pripravljenih 24, torej ves VIII. razred. V redu sposobnih je letos od lani padlo štjevalo na 46, ali lani je ta red dobilo 45 dijakov več kakor letos, k čemur je pripomniti, da sta v tej številki vsebovana dobri in splošni uspeh. Če še vpoštevamo, da je letos dobilo nezadostni red 20 dijakov več kakor lani, imamo končni rezultat pred seboj, da je novomeška gimnazija letos zelo nazadovala.

Požar. Dne 4. julija je udarila v hišo posestnice Marije Mlakar v Srednji vasi blizu Ljubljane ter jo užgala. Ker je bilo pod streho seno, je vsa hiša zgorela. Škoda znaša 2000 kron, zavarovalnina pa 1200 K.

Pastirji in srna. 15letni pastir Janez Zalar iz Borovnice je pred par dnevi vjel v gozdu Ravnik pri Niževu mlado srno. Zalar je srno zaklal, djal iz kože ter jo na paši spekel. Potem je povabil še osem svojih prijateljev, s katerimi se je prav dobro gostil.

Aretacija. Orožništvo je včeraj prišlo Andreja Butaliča iz Lahovč, ki ga že od leta 1912. iščejo zaradi težke telesne poškodbe. — Predvčerajšnjim so v Kolodvorski ulici aretirali 21letno brezposelno dekle Marijo Kovač iz Boštanj, ker je osumljena tatvine in goljufije. Oddali so jo okrajnemu sodišču.

S črešnje padla in se ubila. Pri nabiranju črešenj je padla Marija Juršič iz Dolže nad Stopičem tako nesrečno raz drevesa, da je vsled nevarne notranje poškodbe kmalu umrla. Nesrečnica zapušča na nogi polomljenega moža ter celo kopico nepreskrbljenih otrok.

Ogenj na Suhorju pri Prečini so baje povzročili cigani. In sicer iz maščevanja, ker so tisti večer zahtevali od kajžarja Dragmana, da jih prenoči. Ker jih ni mogel, so se baje nagrozili, da si bodo to že zapomnili. Ker je ogenj, ki je Dragmanu uničil vse, izbruhnil še le po 1. uri ponoči, je toliko ugotovljeno, da je bil nalašč zažgan. Značilno je za katoliški požarno brambo v Prečini, da se ni prikazala bližnjemu na pomoč, dasi je komaj par streljavev od Prečine do pogorišča. Eden četovodij je na tozadevno očitanje dejal, da bi se slavno gasilno društvo v tem slučaju bilo moralo že zvečer (pred izbruhom ognja) avizirati, da bo čez nekaj ur na Suhorju gorelo. To je pač ognjegascem na katoliški podlagi čisto podobno.

Vojaški koncert na specialnem večeru jutri v petek, dne 10. julija v kinematografu »Ideal«. Predvajala se bo senzacijska drama v treh delih »Sanje po opiju«, učinkovitost, polna napetosti, ki zanima gledalca od začetka do konca. Poznana krasna in čenčnacija Nodisk Ko. daje tej zanimivi drami posebno lep vtisk. — Danes zadnji dan senzacijske drame »Za čast in ljubezen« in krasna veseligr »Nožica z zlato kačo«.

Grand Hippodrom v Lattermannovem drevoredu poseča občinstvo v zelo velikem številu. Zabave in smeja za jahalce kakor gledalce — ki lahko gledajo cele ure, ne da bi morali jahati, je dovolj. Kanski material je lep. Jaha lahko vsak, mlad ali star, čeprav še nikdar ni sedel na konju. Priporoča se v obisk. Lastna godba. Restavracija. — Glej današnji inšert!

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske. V času od 28. junija do 4. julija je bilo v Ljubljani 22 novorojencev, 1 mrtvorojenec; umrlo pa je 15 oseb, med temi 7 domačinov in 8 tujcev. Za jetiko je umrla 1 ose-

ba, za različnimi boleznimi pa 14. Za infekcijskimi boleznimi ni v tem času nihče obolel.

Slepar. Neki delavec iz Zelene jame je prišel pred enim tednom v neko tukajšnje trgovino z železnino ter izvalil železen štedilnik za 60 K in za 30 K kuhinjske posode proti mesečnemu odplačilu pod pretezo, da rabi vse to doma. Prodajal pa je kuhinjsko posodo nekemu starinarju za 7 K, štedilnik pa neki gostilničarki.

Nezgoda. Osemletni učenec Bernhard Karriary je našel blizu tičvolškega parka prazno patrolo, s katero se je igral. Ko je hotel vžgalno kapico vžeti iz patrone, je ta eksplozivno odplnila in poškodovala dečku v levo oko, ki je bilo težko ranjeno.

V spanju okraden. Neki na Dunajski cesti stanujoči delavec je v nedeljo popoldne popival v neki gostilnici na Viču. Ker je bil precej pijan, ga je neki drugi delavec spravil na kozolec, kjer je zaspal. Medtem mu je njegov rešenik ukradel 140 K. Ko so uzmovnika predvčerajšnjim aretirali, so našli pri njem le še 14 K.

Tatvina. Ko je včeraj popoldne na Trnovskem pristanu neki gospodar snažil svoji stranki stanovanje in se za nekaj časa odstranil, se je med tem časom priklatil tja neki tat in pokradel stranki posteljno oredo, dežnik in druge malenkosti. »Se to blago je prodajal potem neki fantič pri starinarjih.

Pes je popadel snoči na Rimski cesti Leopolda Železnika ter ga na zadnjem zgornjem delu znatno telesno poškodoval. Pes je velik in škast in bo njegov gospodar morda znan.

Zatekli so se v stanovanje gosp. Kurenta (»Kranjska hranilnica«) mala papiga (Wellensittich), bel golob pavček in krotka grlica. Lastnik naj pride ponje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zunanji minister grof Berthold pri cesarju.

151. 9. julija. Cesar je sprejel danes ob pol 9. dopoldne grofa Bertholda v posebni poldrugourni avdienci. Grof Berthold je predložil cesarju sklepe zadnje skupne ministrske konference v odobrenje. Po avdienci je grof Berthold konferiral z ravnateljem cesarjeve kabinete pisarne baronom Schiesslom in adjutantoma grofom Paarom in grofom Bolfrasom. Vrnil se je nato v hotel »Elisabeth«, kjer se je delj časa bavil z važnimi posli.

Dunaj, 9. julija. V podučnih krogih se zatrjuje, da je cesar v današnji avdienci odobril vse sklepe, ki se nanašajo na odredbe glede Bosne in Hercegovine ter celega slovenskega juga. Odobril je tudi sklep, da avstrijska vlada posreduje pri srbski vladi. Demarša se izroči v najbližnjih dneh, ne bo pa pomenila morda kakega poseganja v srbske suverenitetne pravice; tudi ne bo zahtevala avstrijske vlada ničesar, kar bi pomenilo kak afront ali ponižanje Srbije. V glavnem bo zahtevala, da se krivci ostro kaznujejo in da Srbija ukrene odredbe, da se odstranijo nezdružive razmere, ki motijo odnose med obema državama.

PO ATENTATU V SARAJEVU.

Interpelacija glede pogrebnih slovesnosti.

Budimpešta, 9. julija. Grof Albert Apponyi je vložil včeraj v ogrskem državnem zboru sledečo interpelacijo: Z ozirom na to, da tragična smrt pokojnega prestolonaslednika ne pretresa samo človeško vseh duš, marveč je tudi oživila v obeh državah monarhijske čustva napram vladarju, z ozirom na to, da je tako ogrsko, kakor avstrijsko prebivalstvo iskalo prilike, da ta svoja čustva demonstrativno pokaže, z ozirom zlasti na to, da je bila tu dana prilika, da bi se Ogrska brez škode za svojo državno neodvisnost izkazala za Avstrijo v mislih in čustvih edino, dalje z ozirom na to, da je našel pokojni prestolonaslednik izvršujoč svoje brambene dolžnosti s svojo junaško soprogno smrti, ker je delal v Sarajevu na utrditvi take sile, katere nikdar ne bi pustili v nemar, z ozirom na to, da je bil nadvojvoda Fran Ferdinand vrhovni poveljnik cele vojske po naročilu vladarja in da je sredi izvrševanja svojih vojaških dolžnosti našel smrt, ki je enakovredna s smrtjo na bojišču, dalje z ozirom na to, da so se hoteli dati vsi vladarji in načelniki držav pri pogrebu zastopati, z ozirom na to, da se na podlagi vseh teh momentov pogreb ni smel smatrati kot kaka šablonska, po katerih kolih predpisih etikete določena dvorska ceremonija, vprašajo interpelanti: Zakaj se je vršil pogreb v tako ozkem okviru. Zakaj se pri tem pogrebu ni razvil oni vojaški pomp, ki bi bil odgovorjal vojaškemu dostojanstvu žrtve atentata, bližnjih okolnosti smrti in končno tudi

čustvom armade? Zakaj se niso udeležili zastopniki poglavarjev tujih držav? Zakaj se je sploh cela pogrebna svečanost omejila na način, da se je naravnost umetno potlačil pojav onih moralčnih sil, ki bi bile v trenutku velike izgube in nasproti morečim vtiskom ostudnega napada, osvetile našo samozavest in naše zaupanje v samega sebe.

Odgovor grofa Tisze.

Budimpešta, 9. julija. Grof Tisza je odgovoril na stavljene interpelacije ter je pred vsem konstatiral, da niso bili ne avstrijska ne ogrska vlada, ne skupni finančni minister oficijozno obveščeni o programu in detailih prestolonaslednikovega potovanja v Bosno. Prestolonaslednik je obiskal Sarajevo. Pozneje se je pokazalo, da ga je čakala tam zarotniška tolpa. Ne vem iz koliko članov je obstojala ta tolpa, gotov pa je, da so čakali prestolonaslednika na 6, 8 ali še več krajih morilci z raznimi morilnimi instrumenti. Konspiracija je bila opasna. Zarota pa ni bila dovolj obširna in velika, da bi se moglo glede bosanskih razmer preveč splošno sklepati. Nič ne bi bilo bolj pogrešno, kakor če bi se hotel kaznovati zločin tudi na nedolžnih ljudeh. Res je, da je obstojala nesramna in nevarna konspiracija, katere pa se je udeležil le neznatno majhen del bosanskega prebivalstva. Po prvem atentatu ni mogel priti nobeden na misel, da čakajo še nadaljni atentatorji. V kolikor pa so odgovorne oblasti storile pogreške, se bo vse odpravilo in če bo treba, se bodo krivci tudi kaznovali. V Bosni vlada nevarna agitacija. Varnost dežele pa ni ogrožena. Ni res, da bi stala Bosna na pragu revolucije. Varnost Bosne je za vse slučaje zasigurana vsled armadne sile, ki je tam koncentrirana. Glede eventualnih korakov, ki bi se storili pri srbski vladi se ne morem v splošnem izjaviti. Preiskava v Sarajevu se nadaljuje v vsaki smeri in vsi faktorji, ki so odgovorni za splošno politiko monarhijske, so si svesti svoje dolžnosti. Te so na eni strani zvezane z interesi vzdrževanja miru, na drugi strani pa z velikimi vitalnimi interesi in prestižem monarhijske. Vlada bo vse trezno presodila ter potem ravnala po dolžnosti. Kar se tiče srbske agitacije, je treba naglašati, da se o onih vprašanjih, ki so v zvezi z zunanjo politiko, ne morem meritorno izjaviti. V kolikor pa se tiče agitacija notranjepolitičnih razmer moramo strogo razločati. Jugoslovanska agitacija obstoja v Avstriji, Bosni, Hercegovini, Hrvatski, Slavoniji in na Ogrskem. Glede Avstrije se ne morem izjaviti. Kar se tiče Bosne, smatram, da se je treba ogibati vsakemu razburjenju, ki je naperjeno proti lojalnemu delu srbskega prebivalstva. Obžalujem, da so se po atentatu vršili izgrede proti mirnim srbskim državljanom. Ti izgrede so bili škodljivi in krivični. Obžalujem, da policija ni bila dovolj močna, da bi bila te izgrede preprečila. Tudi ne obstoja nevarnost, da bi se izpremenil sedanji sistem. Napravil se bo mir in red s pomočjo sredstev, ki so na razpolago. Pred vsem mora izginiti agitacija iz šol in izvršiti se mora strogo policijsko nadzorstvo.

Glede razmer na Hrvatskem in v Slavoniji moram naglašati, da je tamkajšnji del srbskega prebivalstva lojalen in zvest. Med Hrvatji pa obstoja gotova frakcija, ki vedno podurja lastni patriotizem ter sumniči patriotične Srbe in hoče zlasti sedaj živeti od te taktike. (Klerikalci.) — Ogrsko javno mnenje se ne bo dalo zapeljati od teh, več kakor dvomljivih lojalitetnih manifestacij te skupine. Končno govori o Srbiji na Ogrskem, katerih ogromna večina je strogo lojalna ter se dotakne še nekaterih razmer v Bosni. Naglašja, da je monarhijska dovolj močna, da obrani monarhijsko sovražnikov. — Grof Andrássy je v svoji nadaljni polemiki naglašal, da je sicer res, da je monarhijska dosti močna, da ubrani Bosno, toda žalostno je dejstvo, da more to storiti le s pomočjo svoje oborožene sile.

O umorjenem prestolonasledniku in njegovi soprogi.

Dunaj, 9. julija. Kakor se poroča, je bil sklenil nadvojvoda Fran Ferdinand po svoji poroki zavarovanje z družbo »Anker« na 1 milijon kron. To vsoto je povisil potem, ko je prevzel prestolonasledstvo na 5 milijonov.

Pariz, 9. julija. »Gaulois« objavlja pismo umorne vojvodinje Hohenberg, ki je pisala leta 1909 kmalu potem, ko je bila imenovana za vojvodinjo, neki francoski prijateljici. V tem pismu pravi: Če premišljam dogodek svojega življenja, vidim tako poseganje božje previdnosti v moje življenje, da sem si na jasnem o svojih dolžnostih, ki mi jih božja previdnost nalaga in vidim, da ima najvišji poseben namen s mojim. Ponižujem se zahtevam svetlobo in upam, da

bom mogla plačati njegovi sveti cerkvi za dobroto, ki mi jih je v obilni meri naklonil. Katerokoli bodočemu ima usoda za mene pripravljeno, nikdar ne bom prenehala delati po svojih močeh za slavo cerkve in za srečo dežele, čegar vladanju bom vedno posvečala svoj interes, za srečo dežele, ki jo moj soprog globoko ljubi.

Odredbe v Bosni.

Sarajevo, 9. julija. Deželna vlada je odzvela v Belgradu izhajajočemu listu »Ojek« poštni debit za Bosno in Hercegovino.

Masaker Srbov.

Pariz, 9. julija. »Agence des Balcans« poroča, da se pripravlja v Bosni in Hercegovini splošen pokol Srbov.

DOGODKI NA BALKANU.

Slovenska liturgija v Srbiji.

Belgrad, 9. julija. Papeževa stolica je priznala dodatek h konkordatu, ki določa, da se pripusti v onih katoliških cerkvah v Srbiji, ki za to prosijo, staroslovenska liturgija. Enako je tudi v Crni gori.

Proti anarhistom v Srbiji.

Belgrad, 9. julija. Politični krogi zatrjujejo, da so se države tripelentente sporazumele, da store te dni pri srbski vladi prijateljske korake ter ji priporočajo, da stori potrebne korake proti anarhističnim elementom. Srbska vlada pripravlja že zakon proti anarhistom, ki ga predloži skupščini jeseni.

Srbija in Nemčija.

Belgrad, 9. julija. »Balkan« poroča, da se vrne bivši nemški konzul dr. Schlieben, ki je moral Belgrad zapustiti na pritisk Avstrije, zopet v Belgrad.

Most čez Donavo.

Belgrad, 9. julija. Komisija za zgradbo novega mostu čez Donavo med Rumunsko in Srbijo se bo sestala te dni. Zanesljive strani se poroča, da namerava rumunska vlada zgraditi direktno železniško zvezo med Grahovom in Bukarešto, ki mora biti končana do leta 1917. Ta železnica naj bi se potem nadaljevala do ruske meje. Zgodi naj se to na zahtevo Rusije.

Ob bolgarsko - rumunski meji.

Sofija, 9. julija. Poveljnik v Kemanlarju ob bolgarsko - rumunski meji poroča: Dne 7. t. m. zvečer so streljali vojniki rumunske mejne straže na nekega bolgarskega vojaka in na nekega podčastnika. Podčastniku je bil ustrelen konj.

Grška in Turčija.

Atene, 9. julija. Turčija je odgovorila na zadnjo grško noto s posebnim noto, ki jo je izročila včeraj. Turčija pozdravlja mirni in lojalni nastop Grške in izreka upanje, da se bodo sedaj razvili neprisljenim pristrčni odnosi.

Turčija išče zopet posojila.

Frankobrod o. M., 9. julija. Iz Carigrada poročajo, da je vojni minister Enver paša v tajni seji proračunske komisije zahteval izredni kredit 15 milijonov funtov za izpolnitev artilerijskega materijala. Kredit naj se razdeli na tri leta.

REVOLUCIJA V ALBANIJU.

Pomoč.

Drač, 9. julija. Ahmed beg Mati se je brez boja umaknil s svojimi četami iz Kroje. Njegove čete so bile baje zelo nezanesljive. V Fieriju organizira baje Bektaš Zakrain 900 mož proti vstašem.

Vstaši.

Drač, 9. julija. Na prizadevanje angleškega admirala so se pogajanja z vstaši zopet pričela ter je bilo sklenjeno desetdnevno premirje.

Drač, 9. julija. Vstaši so pregnali katoliške kmete iz krajev Malkuži in Derveni. Kakih 800 oseb blodi po gozdovih brez hrane.

Skader, 9. julija. Šestnajst mohamedanskih voditeljev je pribežalo te dni v Črno goro, da konfirirajo z zaupnikom Esad paše.

Berolin, 9. julija. »Lokalanzeiger« poroča iz Skadra: Mohamedanci so imeli včeraj zborovanje v Kopliku. Policija je intervenirala, ker pa je bila premaloštevilna, je v boju, ki se je vnel, podlegla. Nato so alarmirali avstrijsko posadko, ki je ob 3. zjutraj razpršila mohamedance. Več mohamedancev je bilo ranjenih.

Epirci.

Pariz, 9. julija. Iz Ohrida poročajo, da so vstaški Epirci pri svojem prodiranju proti Draču zavzeli kraj Podgorac po hudem boju.

Drač, 9. julija. Epirci so zasedli Korico ter se skušajo združiti z Epirci, ki stoje v Kodri.

Solun, 9. julija. Voditelj Epirccev Varda je naznanil prebivalcem od njega zasedenih krajev, da je prišel, da napravi mir in red.

Atene, 9. julija. Epirske avtonomne čete so snoči vzlele Korico.

Razne stvari.

* **Ulstrski prostovoljci.** Iz Londona poročajo: Ulstrski prostovoljci so baje dobili do sto strojnih pušk.

* **Velika eksplozija.** Iz Hagna na Vestfalskem poročajo: Včeraj zjutraj se je dogodila v dinamitni tovarni v Rummenohlu eksplozija. Trije delavci so bili ubiti, trije pa ranjeni.

* **Tramvajska nesreča.** Iz Florence poročajo: Predvčerajšnjem je voz mestne električne železnice padel čez breg, ker je odpovedala zavora. Dvajset oseb je bilo težko ranjenih. Tri so umirajoče prenesli v bolnišnico.

* **Zopet špionáža.** Iz Frankobroda poročajo: V Duisburgu so zasledili novo špionážno afero. Aretirali dva Holandca brata Snep. Baje sta bila v zvezi z Angleško ter skušala dobiti v roke nemške vojaške tajnosti.

* **Nezgodna dveh vojnih ladij.** Iz Toulona poročajo: Podmoski čoln „Calypso“ je zadel ob podmorski čoln „Cvice“. Dva mornarja sta utonila. Dva častnika pa sta umrla vsled predolgega plavanja, pri katerem sta se zelo zmučila.

* **Sufragette.** Iz Londona poročajo: Ko se je kraljeva dvojica z eno hčerko 6. t. m. zvečer peljala s postaje Holyrod na grad Edinburgh, je vrgla neka sufragetka s balkona hiše trdo papirnato bombo in letake na kralja. Sufragetke je policija aretirala. Druge sufragetke so usle.

* **Novi prestolonaslednik zavarovan.** Z Dunaja poročajo: Nadvojvoda Karel Franc Josip se je, ko se je poročil, zavaroval pri dunajski zavarovalnici „Anker“ za en milijon kron. Ko je nadvojvoda prevzel prestolonasledništvo, se je ta zavarovalnina na dobo 25 let in na znesek petih milijonov kron zvišala.

* **Ljubavna tragedija.** Z Lipskega poročajo: V nekem tukajšnjem hotelu se je odigrala ljubavna tragedija. Potnik Luderitz iz Magdeburga je s svojo kravatno zadavil svojo ljubico, neko kontoristkinjo, ter se je skušal ustreliti. Revolver pa se ni sprožil. Ko so hotelisti uslužbenci vdrli v sobo, je Luderitz še enkrat nameril revolver proti sebi in se ležko rani.

* **Otroška vzgojiteljica špionka.** Iz Crnovic poročajo: Tukajšnja policija je aretirala Leontino Karpiuk, ki je pred tremi leti odšla iz Crnovic na Rusko ter bila v Kijevu nastavljena kot otroška vzgojiteljica. Tam je stopila v zvezo z ruskim generalnim štabom ter špionirala. V petek se je pripeljala z Ruskega v Crnovice. Že na poti je postala sumljiva, ker je živahno govorila z nekim ruskim generalnoštabnim stotnikom. Med njeno prtljago so našli štiri pisma, naslovljena na štiri, v Galiciji živeče špione. Ti štiri špione so že zasledili in aretirali.

* **Kaznovani kitajski vojaki.** Iz Pekinga poročajo: Večje število vojakov, ki so ropali in požigali v Kalganu, je bilo usmrčenih. Roparji, ki so se mogli polastiti vojaških transportnih voz, so pobegnili na Mongolsko. Kakim dvesto vojakom, ki so bili na sumu, da so ropali, so obljubili za dva meseca plačilo in prosto vožnjo domov. Na prvi postaji po Kalganu so jim zapovedali, naj izstopijo. Nato so začeli vojaki, ki so prišli v to svrhu iz Hsuanhuafu, na nje streljati. 120 vojakov je bilo ustreljenih, ostali so pobegnili v Hsuanhuafu. Vojaki so začeli še le streljati, ko so jim začeli groziti s smrtjo.

* **Stališče žene v Afriki.** Jako zanimivo je stališče žene v Afriki. Mrs. Blount je pred nekaj tedni predavala v New Yorku o svojem potovanju po „črnem kontinentu“. Hotela je obiskati svoje rojstno mesto, ki leži neke ob jezeru Viktorija - Niansa. Na tem svojem potovanju je bila tudi med ljudmi, ki še nikdar niso videli bele žene, in zamorske žene so jo prijemale za lase, za kožo, da se prepričajo, če je prava, ker je tako — bela in lepa, in vprašale so jo, ali ima tudi tako bele — noge. Zanimivo je, kar pripoveduje Mrs. Blount o ženski iz Afrike. Ona pripoveduje: Na javnem semnju se v Afriki vsak dan prodajajo dekleta rojakom, ki potrebujejo žensk. Ta dekleta so stara od 12 do 18 let, ter so skupaj privezana na verigi, kakor teleta na živinskem semnju. Videla sem pogodbo med očetom neke deklice in med nekim zamorcem, ki je hotel dekleta kupiti. »Ženin«, ki je hotel dekleta kupiti, in ki je imel že nekaj žen, je ponudil za novo ženo pet krav, dvajset rupejev in šest vreč riža, toda stari oče je zahteval več, in malo je manjkalo, da se niso potolkli. Končno je pa starec le odnehal, odvezal svojo hčer od skupne verige ter jo oddal z verigo vred svojemu bodočemu »zetu«.

ki jo je na verigi odpeljal na svoj dom kot teleta v klavnico. Zanimivo pa je le to — le: Pri zamorcih je vredna žena zenu pet krav, osem dolarjev in šest žakljev riža, pri nas pa mora celo oče plačati doto hčeri, ki se mož. V nekem drugem kraju je Mrs. Blount videla zopet drug običaj. Dekleta, ki so določena za poroko, začnejo štiri dni pred poroko kričati in razbijati, kakor da bi se protivile iti z moškim skupaj v eno sobo. Ko je dovolj štiridnevnega kričanja in vpitja, namažejo matere dekleta z neko grdo mastjo, potem pa pozovejo zaroučence. »Ženini« odpeljejo dekleta, dočim slednja še neprestano protestirajo, seveda zaman.

Društvena naznanila.

Društvo »Mladika«. K včerajšnjemu poročilu o društvenem občnem zboru nam je dostaviti še nekaj pojasnili. V blagajništvu se v zadnji društveni dobi ni izvršila nobena izprememba. Blagajničarka »Mladike« je bila že prej in je ostala tudi zadnje leto gospica Filomela Senekovičeva. — V kuharskem in gospodinskem tečaju je bilo letos pozimi 18, poleti pa 14 gojenk in sicer: pozimi 12 ljubljank in 6 vnanjih, ki so stanovale v društvenem internatu; poleti pa 10 ljubljank in 4 vnanje, ki so stanovale v društvenem internatu. — Da so bili uspehi v kuharsko - gospodinskem tečaju tako lepi, gre iskrena zahvala izbornemu vodstvu gđ. Zemljanove. — Vsemu nadzorovalnemu osebju v internatu, gđ. Wirglejvi, gđ. Prosencvi in gđ. Medičevi, se je — za marljiv trud in pa za res požrtvovalno vneto izrekla zahvala občnega zbora. — Za preglednico društvenih računov je bila poleg gospe Hudovernikove in dr. Grošljeve izvoljena gospica Franja Zupančičeva, učiteljica ročnih del na liceju. Med večjimi podporniki »Mladike« je bilo poleg mestne občine posebej omenjeno tudi c. kr. ministrstvo za javna dela.

Zveza škontistov in dr. Gospodarski izveček z obč. zbora 1914. Društvo je imelo v pretečenem poslovnem letu 2628 članov, torej je pristopilo v preteklem letu 324 članov. Leta 1914. ima 128 podružnic z 2952 člani. V preteklem letu je umrlo 19 članov, med njimi Mihael Mahnič, uslužbenec Kranjske hranilnice. Društvo si je ustanovilo svoje zdravilišče na otoku Rab (Arbe) v Dalmaciji, ki reprezentuje vrednost 100 tisoč kron. Zveza lahko sedaj nudi svojim članom v slučaju obolelosti to veliko ugodnost, da si opomorejo pod južnim podnebjem, kar bi jim sicer ne bilo na noben način mogoče, ker ne bi zmogli tako visokih izdatkov. V lastnem zdravilišču pa imajo prosto stanovanje, za hrano in oskrbo pa plačajo tako malo, da vsak član lahko zmore te izdatke. Društvo ima sedaj samo še 3700 K dolga na tej napravi. To pa je mogoče le vsled tega, ker so nas prav izdatno podpirali razni denarni zavodi, za kar jim naj bo izrečena na tem mestu najsrčnejša zahvala. Obisk je bil preteklo leto tako izboren, da je imela Zveza dohodkov na najemni 5000 K. Mesečni društveni časopis izhaja v 3500 izvodih. Društvo je zasnovalo tudi oddelke samopomoči, ki bo izplačevalo posmrtnine 100 K svojim članom od leta 1915 dalje. Članarina znaša samo 6 K na leto, brez vsakih drugih prispevkov. Zveza se trudi tudi, da s časom nabere fond za obolele člane, tako, da smejo ti pričakovati od društva take ugodnosti, kakršnih nobeno drugo organizacijsko društvo ne more nuditi svojim članom.

Deželna zadruga dimnikarjev. Dne 29. junija 1914 je imela deželna zadruga dimnikarjev na Kranjskem v hotelu »Ilirija« svoj redni občni zbor. Udeležilo se je 30 članov. Po pozdravu načelnika g. Ivana Kernca se je prešlo na dnevni red. Tajniško in blagajniško poročilo se je vzele z zadovoljstvom na znanje. Pri volitvah so bili izvoljeni: za načelnika g. Ivan Kernc; za podnačelnika g. Izidor Šoberl; za odbornike gg. Ivan Kolar, Anton Rogelj, Franc Hoge, Adolf Fritz, Andrej Udovič in Mirko Stricelj; za namestnike gg. Franc Verhovec, Feliks Deisinger, Franc Bedina. Po burni debati je zaključil načelnik, zahvaljujoč se za obilno udeležbo, občni zbor.

Učiteljstvo črnomalskega okraja je imelo svoje letošnje uradno zborovanje 4. t. m. v Črnomlju. Pri tej priliki je bila odposlana potom okrajnega glavarstva sledeča sožalna in udanostna izjava: »Učiteljstvo črnomal-

skega okraja, zbrano na svoji uradni konferenci, ogorčeno nad strašnim, nečloveškim dejanjem, katerega žrtvi sta postala prejasni nadvojvoda, prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Zofija Hohenberg, prosi da pride ob pregrozni nesreči izraz najgloblje žalosti in največjega sočustvovanja učiteljstva črnomalskega okraja, udanega prevzvišeni osebi vladarja, vsej cesarski hiši in habsburški monarhiji, pred prestol Njegovoga Velikanstva.«

Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju ob Savi naznanja, da priredi dne 23. avgusta veliko vrtno veselico v prid bencinmotorne brizgalne. Prosi se torej vsa sosedna društva, da z czirom na dobrodelni namen prireditve ne prirejajo ta dan svojih veselice.

Darila.

Za nagrobni spomenik Vatroslava Holca so darovali: Gosp. Avšič Jakob, pisarniški ravnatelj banke »Slavije« 5 K; gosp. Kelc Ivan, višji učitelj v gornjegrajski Novi Štiti, 3 krone; gosp. Podkrajšek Franc, višji oficijal Južne železnice v pok. 3 K. — Skupaj 11 K. — Vsota se je izročila blagajniku gosp. prof. Funtku.

KINO METROPOL

v areni »Narodnega doma«.

Danes zadnjičkrat

Kajlija res ni volika.

Izborna veseliga.

Veletok.

Drama iz londonskega življenja.

V petek nov spored:

Telefon — izdajalec.

Drama iz življenja izumiteljev.

Kristl se ženi.

Komično.

Maks zna čarati.

Burka.

Kalkuta.

Posnetek po naravi.

Do ponedeljka pri vseh predstavah:

Pogreb Nj. Vrh. prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge.

Predstave vsak dan popoldne in zvečer.

Cene: I. pr. 80 v., II. 60 v., III. 30 v.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnljar, drž. poslanec.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnenje gosp. dr. J. Kentzlerja,

zdravnika zdravilišča

Gleichenberg.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Večkrat sem rabil Vaše železnato kina - vino Serravallo pri moji zelo razširjeni klienteli in to vedno z najboljšim uspehom. Vino se je zelo dobro izkazalo kakor tonik in bom priporočal tudi v prihodnosti.

Gleichenberg, 16. septembra 1911.

Dr. J. Kentzler.

Ze pol tisočletja

so znani zdravilni vrelci kopališča Sodden ob Taunusu, že iz sta sto let so si pridobili popolno priznanje zdravnikov. Iz dveh najvažnejših vrelcev, »Warmbrunnen« in »Wiesbrunnen« se pridobivajo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje — in sicer samo te! — in je brez vsega drugega razumljivo, da morajo Fayeve pastilje učinkovati podobno kakor oba vrelca sama. Rabimo jih pri vseh kataris sopol, pri kašlju, hripavosti, zaslezenju itd. in nikdar uživala ne presenetijo, škatlica stane K 1.25

Bay - rum s konjičkom
tvrdke Bergmann & Co, Detin na Labi
Originalni vseh znanih bay-ruma, zabranjuje tvoritev prhljaja, preprečuje osivenje in izpadanje las, jači živce in dela polne, mehke lase, poleg tega je pa krepko vteralo proti onemoglosti udov (po napornih hujah) proti revmatičnim bolečinam itd. — Vsak dan priznava pisma! — Pazite izrecno na zalepno znamko »konjiček«. Steklenica K 2 in 4 se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah. 389

Novi, Moravsko kopališče, klimatsko ležišče hrvaške Primorje.

Dno morskopoljavljeno s čistim peskom, morje plitko in čisto, moderno urejena solnčna in zračna kopališča, solnčno kopališče na pečinah, hladovita obalna pot, perivoj, kopališča glasba, zabave, lepa okolica za izlete, dobre restavracije, 500 urejenih sob v hotelih in vilah. Brez prahu, brez megle in brez moskitov. Prospekte in navodila daje

Ljetilišno povjerenstvo.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 9. julija 1914

Maloznačajni papirji.	Denarni	Blagova
40% majeva renta	80.60	80.80
42% srebrna renta	84.05	84.25
40% avstr. krona renta	81.20	81.40
40% ogr. krona renta	79.10	79.30
40% kranjsko dež. posojilo . .	90.75	—
40% k. o. češke dež. banke . .	85.75	86.75

Srečke.	415.—	425.—
Srečke iz l. 1860 1/2	680.—	700.—
„ 1864	287.50	297.50
„ tiskne	279.—	289.—
„ zemeljske l. izdaje	238.—	248.—
„ II.	223.—	233.—
„ ogrske hipotečne	452.—	462.—
„ dun. komunalne	487.—	497.—
„ avstr. kreditne	57.50	60.50
„ ljubljanske	49.75	53.75
„ avstr. rdeč. križa	26.50	30.50
„ ogr.	23.50	27.50
„ baziška	21.1—	21.4—

Dejnice.	399.10	400.—
Ljubljanske kreditne banke . .	587.50	588.50
Avstr. kreditnega zavoda . . .	500.—	501.—
Dunajske bančne družbe . . .	76.25	77.25
Južne železnice	666.75	667.75
Državne železnice	784.50	785.50
Alpine-Montan	279.60	280.60
Češke sladkorne družbe . . .	264.50	265.50
Živnostenske banke	—	—

Valute.	11.42	11.46
Cekini	117.85	118.05
Marke	95.90	96.10
Franki	95.60	95.80
Lire	251.50	252.25
Rublji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. julija 1914.

Termin.	za 50 kg	12.83
Pšenica za oktober 1914 . . .	za 50 kg	13.—
Pšenica za april 1915	za 50 kg	8.29
Rž za okt. 1914	za 50 kg	7.69
Oves za oktober 1914	za 50 kg	7.26
Koruza za julij 1914	za 50 kg	7.38
Koruza za avgust 1914	za 50 kg	7.17
Koruza za maj 1915	za 50 kg	—

Termin.

Pšenica za oktober 1914 . . . za 50 kg 12.83

Pšenica za april 1915 za 50 kg 13.—

Rž za okt. 1914 za 50 kg 8.29

Oves za oktober 1914 za 50 kg 7.69

Koruza za julij 1914 za 50 kg 7.26

Koruza za avgust 1914 za 50 kg 7.38

Koruza za maj 1915 za 50 kg 7.17

Termin.

Pšenica za oktober 1914 . . . za 50 kg 12.83

Pšenica za april 1915 za 50 kg 13.—

Rž za okt. 1914 za 50 kg 8.29

Oves za oktober 1914 za 50 kg 7.69

Koruza za julij 1914 za 50 kg 7.26

Koruza za avgust 1914 za 50 kg 7.38

Koruza za maj 1915 za 50 kg 7.17

Termin.

Pšenica za oktober 1914 . . . za 50 kg 12.83

Pšenica za april 1915 za 50 kg 13.—

Rž za okt. 1914 za 50 kg 8.29

Oves za oktober 1914 za 50 kg 7.69

Koruza za julij 1914 za 50 kg 7.26

Koruza za avgust 1914 za 50 kg 7.38

Koruza za maj 1915 za 50 kg 7.17

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 300.2 Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8. j.	2. pop.	735.7	19.2	sl. jizah.	oblačno
9. j.	9. zv.	736.1	14.4	sl. sever	„
9. j.	7. zj.	735.8	14.8	sl. jizah.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 15.8°, norm. 19.5°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Kolesarji! 1845 Kolesarji!

Klobučevinaste prevleke

na sedlih edine zabranijo trganje in svetlikanje obleke. Udobno in hladno sedenje! Prospekt pošljite A. Obreza, tapetnik, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Titularni stražmojster

v pokoju želi stopiti v službo v trški občini kot tajnik ali redar ali kot oboje.

— Dopisi na J. P., Vitanje, poste restante. 2671

Izjava.

Spodaj podpisani izjavljam s tem, da sem od danes znanprej le in edino za to plačnik, kar kupim oziroma naročim sam bodisi kjerkoli in sicer osebno ali pa potom svojega lastno-ročno pisanega in podpisane pismenega naročila. 2654

Franc Zupančič, nadučitelj v St. Rupertu pri St. Juriju ob juž. žel. Stajersko.

Tovarniška zaloga za Alpejske dezale v Ljubljani. Pisarna: Albert Pečevnik.

V varstvo in negovanje usnja, proti mokroti in dežju, je samo

Erdal

krema za čevlje.

Franciška Podržaj
soproga hišnega posestnika

danes ob 6. uri popoldne, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v petek, dne 10. julija 1914, ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Krakovska ulica št. 27, na pokopališču k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predrago pokojnico priporočava v blag spomin!

V Ljubljani, dne 8. julija 1914. 2655

Marija Čadež, mati. — Josip Podržaj, hišni posestnik, soprog.

Cena: 1/2 steklenica K 1.20, 1/1 steklenica (zadostna meseca) K 2.—.

Odol

Odol dosledno rabi vsak dan, po naših današnjih vednostih kar najbolje neguje zobe in usta. Najboljše ustna voda.

Za varstvo bralcev

se nikdar ne utrudimo opozarjati na mnoge ničvredne ponaredbe, ki jih brezvestni ljudje dandanes soravljajo

v promet. Star je že dobri sloves in velika priljubljenost Fellerjevega blagodišečega rastlinskega esencnega fluida z oblastveno varovano besedno znamko »Elsalfluid«, ki kakor znano in kakor vsak dan lahko slišimo iz ust zdravnikov, učinkuje, po-

življajoče, krepi živce in mišice in blazi bolečine.

Ravno tako pogosto kakor Fellerjev fluid pa ponarejajo tudi preizkušeno, prebavo pospešujoče želodčno sredstvo, Fellerjevo odvajalno rabarbarsko kroglico z oblastveno

varovano besedno znamko »Elsa kroglice«. Ker smo se o dobrodelnih lastnostih obeh preparatov sami prepričali in smo jih pogosto od mnogih bralcev in zdravnikov slišali hvaliti, svetujemo, da se proti ponaredbam varujete tako, da naročite oboje na-

ravnost pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsa trg št. 238 (Hirvatsko). Poizkusni tucat Fellerjevega fluida stane franko 5 kron, Fellerjevih kroglic 6 škatlic franko 4 krone.

Važno za gostilničarje in kavarnarje!
Nameštevni urad „Zveze teško-slov. gostilničarskih nameštevcev“ v Trstu, Belvedere 7, pridoroča dobro izučeno, jezikov zmožno osebo, brezplačno.

Skoraj novi 2627
pianino
je radi selitve poceni na prodaj. Dvorni trg 3. II. nad. na desni od stopnic.

Kdor
želi svojo sedanjo negotovo in slabo plačano službo zamenjati s boljšo. Iste dobroga in lahkega postranskega zasluga, uživa ugled in zaupanje pri svojih prijateljih in znanih, se ne plači pred akvizicijskim poslom, če se mu dobro izplača. Ta naj nemudoma sporoči svoj naslov pod „Pošto predal 47“, Ljubljana.

Brivnico
kupim na Štajerskem, Gorenjskem, Dolenjskem, Notranjskem ali Istri in Dalmaciji. 2657
Točne ponudbe z označbo prometa in cene se prosijo pod šifro „Samostalnost“, Zagreb, poste restante 9.

Lična hišica
z dvema sobama, kabinetom, kuhinjo, kletjo in svinjakom, travnik, 1 oral skoro samega sadnega vrta z nekaj vinskimimi trtami se prodaja v Poljčanah, 3 minute od železniške postaje. Cena K 6000—, naplačila K 3000—. Vprašanja na g. Pieterschek, zaloga piva, Poljčane. 2660

Samo kratek čas!
NOVO!
Grand Hippodrom Noblesse.
Usojam si cenj. p. n. občinstvu naznanjati, da sem s svojim hipodromom prve vrste dospel v Ljubljano, Lattermannov drevored. Vsak dan velika jahalna razveseljevanja za dame, gospode in otroke ob koncertu. Cele ure zabave za gledalce, ker je vedno kaj za smeh. — Lastna godba. — Restavracija. Otvorjeno ob nedeljah in praznikih ob 2 uri, ob delavnikih ob 3. uri popoldne. 2645 Vljudno vabi **Kernel Kabath.**

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. maja 1914.

Postaja: Ljubljana glavni kolodvor. Odhod.
6-00 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.
6-51 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Trz, Gorico itd. (Od 31. maja ob nedeljah in praznikih od 1. julija Ljubljana gl. kolodvor. — Jesenice vsak dan; od 15. julija do inkl. 15. septembra Radetice-Bela peč Trbiž vsak dan.)
8-05 dopoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straz-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarec (od Novega mesta naprej od dne otvoritve).
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Trz, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj. [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
12-52 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straz-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarec. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve).
1-55 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-30 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Trbiž, Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
6-36 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Črnomelj, Metlika, Bubenjarec. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve).
9-01 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje Novo mesto Črnomelj, Metlika, Bubenjarec. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve).

Kočlja
nič rabljena, zelo lepa se prodaja pri Ivana Dembarja dedičih, Kolesariki, Gorenjsko. 2641

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo, krepak in zdrav, se takoj sprejme v trgovino mošaznega blaga L. Schwenner na Vranskem. 2619

Išče se zanesljiv in izurjen
mlekar
za mlekarsko zadrugo v bližini Ljubljane. 2637
Ponudbe s plačilnimi pogoji je nasloviti na Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani.

Iščem
dečka
od 15 do 16 let starega, iz dobre pošene hiše, ki ima veselje za pekovo obrt, v učenje. 2658
Poizve se pri Josipu Wolfu, pek. mojster v Senožečah, Notranj.

Učeno se prodaja dobro ohranjeno pohištvo
za samsko sobo, nekaj starega pohištva, pudel (176 m dolg) in gramofon). Vorača se V. Goloba v Gosposki ulici 12/1 ali na Rim ki cesti št. 17. 2633

Učenek
dobrih staršev, s primerno šolsko izobrazbo sprejme G. Budkovič, trgovec, Bohinjska Bistrica. 2607
Konfekcijska trgovina
A. Lukić
Ljubljana, Pred škofijo št. 19 sprejme 2648
prodajalko.
Izkušene v konfekciji imajo prednost Pismene ponudbe je poslati na tvrdko.

Za november se išče
stanovanje 6-8 sob
s kopeljo, pritlikinami, souporabo vrta, z dvema vhodoma, ali pa 2 stanovanji eno poleg drugega. 2525
Prijazni dopisi na upravn. »Slov. Naroda« pod šifro „November 1914/2625“.

Elegantno stanovanje
obstoječe iz 4 velikih sob, predsobe, poselske sobe, kopalnice in z drugimi pritlikinami na solčni legi in lepim razgledom, se zaradi preselitve da z avgustovim ali novembrovim terminom v najem. 2659
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Mesnica
se odda takoj v večjem trgu v najem. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2660
Prva Tvrnica ur JAN KONRAD,
c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 576, razpošilja dobre zanesljive ure po najnižjih cenah s 3letno pisarno garancijo. Nikljasta anker ura „sistem Roskopf“ K 3-90, švicarska „sistem Roskopf“ K 5—, V jeklenem okrovju K 6-20. Amerikica iz bele kovine (srebro Glorija) K 4-80. Z dvojnim pokrovcem K 12-50. Srebrna ura z verižico in obeskom K 12—, Nikljasta K 7-50. Pristna srebrna verižica K 2-90, 3-80. Nikljasta K 1-20, 1-40. Budilka K 2-90, okrogla kuhinjska ura K 3-20, ura na nihalo K 9—. Razpošiljanje po povzetju. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Glavni katalog zastoj in poštne prosto.

Za moške in ženske.
Brez vbrizgavanja
v nekaj malo dneh celo najbolj zanemarjene toke bolno ozdravi
Ursin-Tecton.
1 skatija s 100 kroglicami K 5—.
Za popolno ozdravljenje zadostujeta 2 skatiji. Izdovalec: The Ursin Chemical Co., London.
Naroča se v glavni zalogi: E. LEDERER, lokarnar, Budimpešta IV. Muscumring 21.

Penzionist
trezen in zgovoren, ali vdova z odraslimi otroki, s kavcijo dobi prostor za prodajo plače s provizijo in stanovanjem ali pa v najem. Ponudbe pod „Takoj 400/2585“ na upravništvo »Slov. Naroda«. 2585

Deček
star 15 let, želi vstopiti za učenca sediške obrti (Sattler) in sicer v bližini Ljubljane ali pa v Ljubljani oziroma, kjer je obrtna šola. 2613
Naslov se izve v upravništvu »Slov. Naroda«.

Wolfova lokomobila
50 HP se vsled povečanja podjetja po ugodni ceni prodaja. Lokomobila bode še dva meseca v obratu in zmaguje 80 HP. 2620
Nadaljnja pojasnila daje Franjo Žagar, Markovec pošta Starigr pri Rekeku.

Ana Karenina. Roman. Ruski spisatelj Lev grof Tolstoj. Cena broš. 6 K 40 vin., vez. 8 K 40 vin., s pošto 30 v. več.
Bela krizantema. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 vin. več.
Beli rojaki. Povesti. Spisal E. Gang. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.
Ben Hur. Roman iz Kristusovih časov. Spisal L. Wallace. Cena vez. 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.
Dvajset let pozneje. (Nadaljevanje Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez. 8 K, s pošto 20 v. več.
Gospa Judit. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več.
Grof Monte Christo. Roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 8 K, vez. 12 K, s pošto 20 v. več.
Hiša Marije Pomočnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
Hlapec Jernej in njegova pravica. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.
Kako pišejo ženske. Francoski spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto 20 vin. več.
Knjiga za lahkomišelnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
Mali ljudje. Spisal Milan Pugač. Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.
Mati. Roman. Ruski spisal Maksim Gorki. Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto 20 vin. več.
Muhoborci. Spisal Fr. Mitčinski. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.
Naša vas. Spisal A. Novčan. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.
Nina. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.
Ob zori. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K, s pošto 20 v. več.
Oliver Twist. Angleški spisal Charles Dickens. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v., s pošto 30 v. več.
Pol litra vipavca. Spisal D. Feigel. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
Polom. Zgodovinski roman iz nemško-francoske vojne. Spisal E. Zola. Cena broš. 5 K 60 v., vez. 6 K 80 vin., s pošto 30 vin. več.
Ponižani in razžaljeni. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 20 v., s pošto 20 v. več.
Potop. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena broš. 6 K 40 v., vez. 8 K 40 v., s pošto 20 v. več.
Povesti dr. Iv. Tavčarja. Pet knjig. Cena broš. 13 K 50 vin., vez. 16 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.

Spretni zastopniki
ki obiskujejo priv. osebe in so dobro uvedeni, se proti visoki proviziji sprejemajo od svetovnoznane firme za suknjo. Ponudbe na naslov: Münchgrätz, Česko, Poštisch Nr. 11. 2396

Prodaja se skoro nova 2601
pritlična hiša z vrtom
v bližini farne cerkve v Zagorju ob Savi. Več se poizve pri lastniku
Jakobu Vodopivec, zidarskemu mojstru v Zagorju ob Savi.

! Začetniki !
Grško, latinsko, francosko, angleško, nemško, italijansko 2577
„ po zelo nizki ceni. “
Marija Stanič, Knaflova ulica 4/L.
Trgovci 2586
V Kamniku na glavnem trgu se oddajo v najem lepi, veliki trgovski prostori
z opravo vred. Prostor dobr, za vsako trgovino. — Vpraša se pri F. Cvek, Kamnik.

Narodna knjigarna v Ljubljani
priporoča sledeče knjige:

Poljudna pravna knjižnica:
I. zvezek: Zakon o dovoljevanju poti za silo K —40.
II. in III. zvezek: Predpisi o železniških in rudniških knjigah K —50.
IV. in V. zvezek: Pristojbine olajšave ob konverziji v knjižnih terjatev K —80.
VI.—X. zvezek: Predpisi o razredbi in uredbi ter o zlozbi zemljišč K 2—.
XI. in XII. zvezek: Predpisi zoper okvaro poljščine za Kranjsko, Koroško, Gorisko, Istro, Trst in Štajersko K —80.
XIII. in XIV. zvezek: Predpisi o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih K —80.
XV. zvezek: Zupanstvom izročena opravila sodišč K —40.
XVI. zvezek: Pristojbine o zapuščinah K —80.
Prešernov album. Uredil Anton Aškerc. Cena 2 K 40 v., s pošto 2 K 60 vin.
Quo vadis? Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena vez. 5 K 50 vin., s pošto 30 v. več.
Rodbina Polaneških. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena broš. 10 K, vez. 13 K, s pošto 20 v. več.
Slike in revolucije. Ruski spisal M. Arcašev. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.
Slovensko gledališče. Spisal A. Trstenjak. Cena 2 K, s pošto 20 v. več.
Socijalizem. Spisal V. Knaflič. Cena 4 K, s pošto 30 v. več.
Trije mušketirji. Zgodovinski roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 80 v., s pošto 20 v. več.
Udovica. Povest iz 18. stoletja. Spisal I. P. Tomič. Cena 1 K 60 v., s pošto 20 v. več.
Vinjeta. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K 60 v., vez. 4 K 60 v., s pošto 20 vin. več.
Volja in moč. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.
Za križem. Spisal Iv. Cankar. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.
Zaobljuba. Povest. Hrvatski spisal F. Bečić. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.
Zbirka citatov in aforizmov. Uredil Slavko Klepec. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 30 v., s pošto 20 v. več.
Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.
Zbrani spisi Janka Kersnika. Pet knjig. Cena broš. 25 K, vez. 30 K, s pošto 20 v. več.
Zbrani spisi Frana Levstika. Pet knjig. Cena broš. 21 K, vez. 27 K, s pošto 20 v. več.
Zgodbe iz doline šentflorjanske. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.
Zločin in kazen. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 10 K 50 v., vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 372

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšaločini se 12 let vplačati.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 90,750-750-10 — Izplačane odškodnine in kapitalje K 120,005-304-25
Po velikosti druge evropske zavarovalnice naše države z vsakimi slovensko-narodno uprave.
Generalno zastopstvo v Ljubljani
Cigla plošno se v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vinski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Telefon št. 18.

Leta 1872. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon št. 12. 129

Stavbno podjetništvo, pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočila se za stavbna dela vsake vrste.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitremjenju in temeljitom ozdravi brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov razpošilja za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakšnega natisa dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83 (Lausitz)

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „Ria balsam“ Vaših kurjih oči, bradavice, otisčancev v 3 dneh ne odstrani brez bolečin. Cena lončku z garancijskim pismom K 1—, 3 lončki K 2-50. Na stotine zahvalnih in prizn. pisem. Kemény, Kaschau (Kassa) 2185 I. Postfach 12 736 (Ogrsko).

Cesarja Franca Jožefa I. mestni dekliški licej.

Vpisovanje za deklice, ki hočejo vstopiti v I. razred ali nanovo v kak višji razred, bode

v ponedeljek, 13. julija od 4.—6. ure popoldne.

Oglasiti se je v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov s krstnim ali rojstnim listom in z zadnjim šolskim izprijevalom.

Sprejemni izpiti bodo 14. julija ob 8. uri zjutraj.

Natačneje v zavodu na črni deski.

2480

Ravnateljstvo.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporočila svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rednice in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“

je izšel včeraj v sredo 8. t. m. ter ima celo vrsto

SLIK

o atentatu v Sarajevu, o prevozu krst po morju in izkrcanju v Trstu, o izvedenju v po Trstu, o pogrebnih svečanostih na Dunaju l. t. d.

Ta številka „Slov. Ilustrovanega Tednika“ priobči pregleden popis pogrebnih svečanostih od Sarajeva po morju in železnici na Dunaj in v Artstetten ter bo torej zgodovinski dokument. „Slovenski Ilustrovani Tednik“ se dobi po vseh tobakarnah, knjigarnah in na kolodvorih izvod po 22 vinarjev.

Zunanjim naročilom ugodno upravnistvo, če se vnaprej vpošlje za izvod znesek 22 vinarjev (lahko tudi v znakih), da bi kupili to številko v kak tobakarni, naj se obrne naravnost na upravo „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ v Ljubljani.

2421

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KURJACIJE BOLEZNI
POREČNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ. DR. FR. DERGANC

Vsak dan svež SLADOLED
in
ledena kava
se dobi v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

MA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE

krila, kostume, nočne halje, perile in vsake modno blago.

Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. Neprekosljiva v

otročkih oblekah
in krstni opravi.

KUC

zdravniško priporočeno kri tvorilno vino daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4 80. — Edina zaloga:

Br. Novaković,
veletrgovina vina, Vermoutha, Marsala, — Malage, Konjaka, žganja itd. —
LJUBLJANA.

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon
o hudo delstvih, pregreških in prestopih z dne 27. maja 1882 št. 117 dr. zak. z dodatnim

slabo delstvom
z dne 17. dec. 1882 št. d. z. ex 1888 in drugi no-vejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 B; po pošti 6 K 20 v. b.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

A I 467/14/4.

2656

Oklic.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I. naznanja, da se bo v za-puščinski zadevi po dne 25. junija 1914 umrli Ceciliji Haidenovi, vdovi želez-niškega oficijanta v Ljubljani, vršila v Škotji ulici št. 7.

dne 17. julija 1914 ob 9. uri dop.

prostevoljna javna prodaja v zapuščino spadajočih predmetov, obstoječih iz pohištva, obleke, perila, srebrnine in zlatnine.

C. kr. okr. sodišče v Ljubljani, odd. I.
dne 6. julija 1914.

Krasen gospodski dom v Celovcu

solidna, okusna stavba v najboljšem stanu z 10 sobami in drugimi prostori, z balkonom, električno razsvetljavo itd. Vrtna hiša s štirimi sobami, pralnico, sušilnico za meso hlevi s šupo za vozove oziroma garaže.

Krasen park z mogočnimi starimi drevesi in mladim smrečnim gajem večjim sadnim vrtnom, s plemenitim sadjem in lepo zelenjadjjo.

Idealno lepo posestvo, katero se je gojilo z veliko ljubeznijo in skrbjo, sposobno za graščino ali kak penzijo. Celovec z raznovrstnimi šolami, dobrim gledališčem, umetnimi godbenimi zabavami, lovom in športom, s svojo mikavno lego v bližini Vrbskega jezera, poleti in pozimi prijetno bivališče. Posestvo se radi rodbinskih razmer **ceno proda z malim predplačilom.**

Vpraša se pod: „Celovec, Gospodski dom/2594“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

2594

Najboljše švicarske vezenine.

Največja izbira namiznih garitur.

Najboljše platno v vseh širjavah.

A. ŠARC

last. Jadviga Sarc

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Perilo za dame in gospode po meri.

Žalostna usoda

je, se čuti slabotnega, bolehnega, nervoznega in videti, kako gine delazmožnost Posebno žalostno za mnoge, ki morajo v težkem boju za vsakdanji kruh proti mno-gim zdravim konkurentom braniti svoj zaslužek in obstanek.

Izginjevanje življenske energije, življenske moči temelji na tem, da vsled napa-čne prehrane, nepravilnega načina življenja, slabo prestalih bolezni, potrtosti, skrbi in drugih duševnih vplivov kri polagoma izgubi pravo zmes, zlasti vsebino živil. Sprič tega oslavljenosti krvi pride do zastajanja krvnega obtoka in do vseh mogočih obole-losti: glavobola, pomanjkanja teka, zagatenja, žledčnih in črevesnih obolesti, po-spenja odvodnic in mnogih drugih bolezni. Ne moremo več tako delati kakor nekda-j in obupno zremo v bodočnost.

Bojni, oslavljeni živci slabe volje!

Pomanjkanje spanja, onemoglost, hitro duševno utrujenost, raztresenost, brezmi-selnost se nas loti in nam vzame zmožnost, da bi popolnoma izpolnili svoje mesto. Ako naj se zaustavi prežgodnja izraba našega telesnega ustroja, ako naj zopet zdravje in

dobra volja polnita našo dušo,

se more to storiti samo s sredstvom, ki kri osvežuje in pomlaja, dviga presnavljanje ter duhu in telesu daje ono visoko mero moči, ki je potrebna za premaganje bolezni-skih motenj. Temu namenu služi Bionin, ki je že

tisočkrat pripomogel do novega življenja.

Z Bioninom dobi kri, ki mora preživljati vse organe, tudi možgane, hrbtnični mozg in živce, najbolj neuprljivo gradivo za telo in dela

mirno živca, prežnost in življensko srečo.

Vzemite Bionin in živci se Vam bodo ojačili in nova moč Vam bo prevevala telo.

Popolnoma zastoj polzkušnje

Vam polijem, ako pijete ponjo. Sami se boste o tem lahko prepričali kako izborna je moja sredstvo.

Jamčim popolnoma

2184

da Bionin ne obsega škodljivih sestavin in Vam obenem s poskušnjo pošljem popol-noma zastoj svojo izredno poučno, dragoceno razpravo, ki Vam vse temeljito pojasni. Ne čakajte in pijte mi s polnim zaupanjem. Dopisnica zadostuje. — Naslovite jo na „Exposition der Opern-Apothek, Budapest, Abt. 456.“